

ΚΛΕΙΩ

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 42.

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, ἡμίμητος μόνον καὶ προκληρωτικά: Πενταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Β'.
τῆ 15/27. Σεπτεμβρίου 1886.

ΒΡΟΥΤΟΣ Ο ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΟΣ

ὑπὸ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΑΗ.

Α'.

Τοῦ Καπιτωλίου τὰς βαθμίδας σκεπτικός ἀνέρχεται ὁ Σίξτος, τοῦ Ταρκυνίου ὁ υἱός. Ἐκεί τὸ πρῶτον εἶδε τὴν Λουκρητίαν, τὴν περικαλλῆ τοῦ Κολλατίνου σύζυγον. Τὴν εἶδε! Τῆς σεμνῆς μητρός, ἢ ἐξαισία καλλονῆ με ἔρωτα ἀκόλαστον ἀνέφλεξε τὰ στήθη. Πολλὰς εἶχεν ἰδεῖ ὠραίας, καὶ πλείστας εἶχε διαφθεῖρει. Ἄλλο ἢ Λουκρητία!... Οὐδέποτε οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ εἰς κάλλος παραπλήσιον ἐτρόφησαν ὑπὸ τοιαύτης ἀρετῆς ἐπιστεφόμενον. Τοῦ Σίξτου ἀχαλίνωτος ἐξύπνησεν ὁ κוניσμός. Τὴν σύζυγον τοῦ Κολλατίνου ὄνειροπολεῖ, κ' εἰς πόθους παραφόρους ἐκπνέουσιν οἱ λόγοι τοῦ. Παρὰ τὴν θύραν τῆς, ὅπου ἡ δέσποινα ὑφαίνει τὸν ἱστόν, παρέρχεται ἐκάστην δεῖλην, με τῶμα τὸ λαγνίστατον ἀναζητῶν τὴν ἀξιοπρεπῆ τοῦ Κολλατίνου σύνευνον. Ἀμέριμος ἐκείνη καὶ ὑπερήφανος, εὐδαί-

μον ἐντροπᾶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ συζύγου καὶ τὰς δάφνας τοῦ.

ΚΟΡΗ ΕΚ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Ὁ ἀναιδέστατος ἀπέβη ὄκληρός! Ὅτι τον σκέπει ἢ πορφύρα τοῦ πατρός τοῦ σκέπτεται. Ἀντὶ νὰ τὴν τιμήσῃ, μυριάκις τὴν κατήσχυνεν ὁ ἀθλιός! Δὲν εἶναι χυδαῖος προλετάριος, πληβεῖος ἢ πατρικίος. Εἶναι τοῦ Ταρκυνίου ὁ υἱός, τῆς Ρώμης βασιλόπαις. Ἀναίσθητος εἰς τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν καταγωγὴν ὑπολαμβάνει ὅτι ἀσπίς, ὅφ' ἦν ἀτιμωρήτως δύνανται τὸ πᾶν ν' αποτολήσῃ, εἶναι τοῦ θρόνου των ἢ λαμπηδῶν. Περιουσίαν των ὑπέλαβον τὸ στέμμα! Εἰς κόμους καὶ συμπόσια νυκτερινὰ ζητεῖ τὴν φλόγα τοῦ νὰ σβέσῃ τὴν ἀκόλαστον. Ἡ „ἀγορά“, παρ' ἣν κατώκει τῶν ἐπιβούλων στοχασμῶν τοῦ ἢ ἀκηλιδωτοῦ γυνῆ, ἀνάστατος ἐκάστην νύκτα, ταρασσεται ἐκ τῶν φωνῶν τοῦ Σίξτου καὶ τῶν μεθύσων ἀκολούθων τοῦ. Ὁ οἶνος ἀπέσβεσε τὸ ἔσχατον τοῦ λογικοῦ τοῦ ἴχνος. Εἰς τὸν πηλὸν διέσυρε τὸ πᾶν, τὰς τρίχας τοῦ πατρός τοῦ τὰς λευκάς, τοῦ θρόνου τοῦ τὸ ὄψος καὶ τὴν αἰγλήν ἐκηλίδωσε. Δὲν συμπαθεῖ ἀλλὰ

γῆσαντας τοὺς ἀρχοντας. „Οἱ νόμοι προσεβλήθησαν, Ρωμαῖοι“ ἀναφωνεῖ ὁ ὕπατος. „Δικαιοσύνην καὶ Ἐκδίκησιν ζητεῖ ἡ πολιτεία“ φωνεῖ καὶ πάλιν ὁ φρικαλέος δικαστής. „Τοῦ νόμου ὄργανον ἐγώ, τῆς Ρώμης ὕπατος, τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ φρουρός, τῶν κελευσμάτων του ἐκτελεστής ἐκδίδω ἤδη τὴν ἀπόφασιν. Ρωμαῖοι ἐγερθήτε. Ἐν' ἐνοχοί τοῦ Βρούτου οἱ υἱοί. Ὑπὸ τὴν σπάθην τοῦ δημίου θὰ ἐκπνεύσωσι, καὶ αὐθωρεῖ. Ὁ ὕπατος λαλεῖ, τῆς Ρώμης ἐν ὀνόματι λαλῶν, τοῦ νόμου, τῆς Ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ.“ Τὸ πρόσωπόν του ἔμεινεν ἀτάραχον. Ἐξηφανίσθη ὁ πατήρ, ὁ ὕπατος διέτασσε, ἡ Ρώμη πᾶσα ἔτρεμε, οἱ ἄνδρες ἔκλειον ἐμφόβως ἀτενίζοντες τοῦ Βρούτου τοὺς υἱούς, λειπόθυμοι κατέπιπτον τῆς Ρώμης αἱ γυναῖκες, καὶ τὰ παῖδια γοερὰς ἐξέβαλον φωνάς. Ὁ Βρούτος μόνος εἶν' ἀτάραχος. Αὐτοῦ τὸ πρόσωπον δὲν ὤχρηξ, εἰς δάκρυ δὲν βαπτίζεται ὁ ὀφθαλμός, οὐδ' ἡ φωνὴ λαλοῦντος καὶ προστάττοντος εἰς κένθιμον ἐκπνεῖ στεναγμόν. Ἡ Ρώμη ἀφ' ἐνὸς ποθεῖ καὶ εὐχεται διακρύουσα, καὶ ἐκλιπαρεῖ εἰς τοὺς υἱούς του νὰ χαρίσῃ, τὴν ζωὴν ὁ Βρούτος. Ὁ Βρούτος ἀφ' ἐτέρου μόνος, τῆς Ρώμης πάσης ἀντιμέτωπος, νὰ θανατώσῃ τοὺς ἐνόχους ἀπεφάσισε. Τοῦ νόμου τὴν ἰσχὺν ὁ ὕπατος ν' ἀναστηλώσῃ θέλει σπαράσσειν τὴν καρδίαν του, τὰ τέκνα του φονεύειν.

Οὐδεὶς νὰ μεταπέσει ἰσχυσε τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τὸν φρουρὸν. Ὑπὸ τὸν πέλεκυν θὰ πέσωσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν Βρούτων. Θὰ ἐξανθήσῃ τοῦ κάλλους των τοῦ ἀνδρικοῦ αἱ κάλυκες πρὶν εἶσι διανοήσωσιν εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τοῦ πατρὸς τὴν ὑπερήφανον χάριν. Ὅπόσον εἶναι ἀπηνής ὁ ὕπατος! Παραμυθίας λέξιν δὲν εὐρίσκει ὁ πατήρ, ἀγάπης ἢ στοργῆς καμμίαν νὰ εἶπῃ πρὸς τὰ τέκνα του, ὧν τὴν ζωὴν θὰ σβέσῃ μετ' ὀλίγον ὁ αἰμοβόρος δήμιος. Ἐνόσω ζῶν οἱ ἐνοχοί, ὁ Βρούτος εἶναι ὕπατος, τοῦ φίλτρον του τοῦ πατρικοῦ ἐγκυμνωθεῖς, ἐνόχους ἔχον πρὸ αὐτοῦ καὶ ὄχι τέκνα. Τοῦ νόμου ὁ ἐκτελεστής κωφὸς ἀπέμεινε εἰς πάσας τῆς φύσεως τὰς τρυφεράς φωνάς. Οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ νόμου βλέπει, καὶ ὁ πατήρ τὰ τέκνα θανατῶνει, τοὺς νόμους τοὺς ἀγρόφους λακπατεῖ, τοὺς νόμους τοὺς γραπτοὺς στηρίζων, τῆς Ρώμης τὰς Ἐλευθερίας θεωρῶν. Οἱ θεαταὶ θρηνοῦσιν. Ὁ τρόμος καὶ ὁ θαυμασμός, ἡ ἐκπληξίς, ὁ ἔλεος, ἡ ἀγανάκτησις αὐτὴ ταρασσὶ τὰς ψυχὰς των. Σεμνοπρεπῶς ἐγείρεται ὁ Βρούτος, καὶ τὴν χεῖρα τείνων πρὸς τὸν δήμιον δεικνύει τοὺς ἐνόχους. „ὦ! πάτερ, πάτερ φίλτατε!“ ψελλίζουσι τὰ τέκνα του. „Τὴν χεῖρά σου νὰ ἀσπασθῶμεν ἀφες· συγχώρησον τὰ τέκνα σου, τὰ τέκνα σου εὐχθήτητι, τὰ μετ' ὀλίγον πτώματα“ Ὁ Βρούτος ἀδιάσειστος οὐδὲ νὰ στρέψῃ κἀν ἀξίωσι. Ἡ Ρώμη ὀλοφύρεται. Γονυπετεῖς, βοῶσαι, ὀλολύζουσαι ζητοῦσι χάριν τῶν υἱῶν του αἱ γυναῖκες. Ἡ Ρώμη πᾶσα τὴν χάριν ὑπὲρ τῶν ἐνόχων θέλει καὶ ζητεῖ. Τὴν τήβενον τοῦ δικαστοῦ προσπαθεῖ τὸ πλῆθος ἐλαβῶς, ἰκετιδὰς χεῖρας ὑψοῖ, καὶ ἡ φωνὴ „τὴν χάριν, τὴν χάριν τῶν τέκνων σου, ὦ Βρούτε, ζητεῖ καὶ θέλει ὁ λαός“ βοᾷ, τὰ ὅσα πλῆττουσα τοῦ δικαστοῦ. „Αἱ πῶς ἀντέσχες, Βρούτε! Θεὸς ἐὰν δὲν ἦσο, ἀλλ' οὐτε ἀνδρῶπος με φίλτρον, με στοργὴν, με ἔρωτα! Καὶ τί λοιπὸν λατρεύεις;“ Ψυχρὸς τὴν τήβενον ἐγείρει πρὸς τὴν ἔψιν σου. Ὁ δικαστής διέ-

ταξε καὶ ὁ πατήρ σπαράσσεται. Ἡ Ρώμη τὸν νόμον ἐξεδίκησε, τοῦ Βρούτου τοὺς υἱούς διὰ τοῦ Βρούτου τοῦ πατρὸς φονεύσασα!

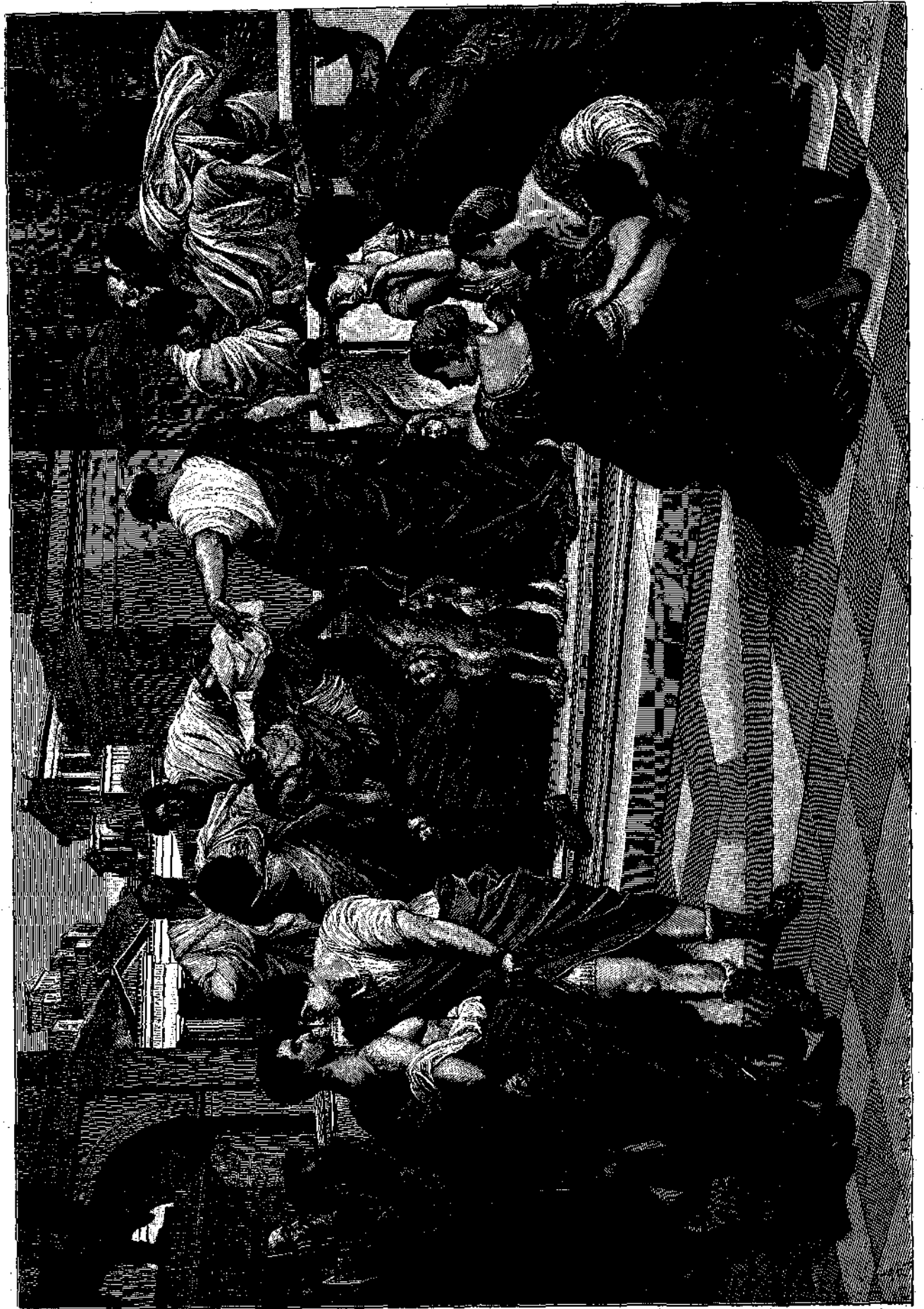
Ε'.

Ὑπὸ τὸν πέλεκυν αἰμοσταγεῖς κατέπεσον αἱ κεφαλαὶ τῶν Βρούτων. Ὁχρὰ ἀπέβη ἡ πορφύρα τοῦ προσώπου των, τὰ ἄνθη ἐμαράνθησαν, ἐσβέσθη ἡ νεύτης των, καὶ τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα τραυλίζουσαι καθημαγμένα ἐκύλισαν χαμαὶ αἱ κεφαλαὶ των! Τὸ δάκρυ στάζει ἐτι ἀπὸ τῶν βλεφάρων τῶν νεκρωθέντων ὀφθαλμῶν τῶν τέκνων του, ἀλλὰ ξηρὸς τηρεῖται πάντοτε τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ δικαστοῦ ὁ ὀφθαλμός. Τὴν θέαν τὴν σπαρακτικὴν νὰ ὑπομείνῃ οὐδ' ὁ σκληρὸς ὁ δήμιος κατώρθωσεν. Ὑπήκουσε διαταχθεῖς, διαταχθεῖς ἀπέσφαξε τοῦ Βρούτου τοὺς υἱούς, ἀλλ' ἔτρεμεν ἡ χεῖρ του, ὄχρησεν ἡ ὄψις του, ὁ τρόμος, ἡ συγκίνησις, ἀπελπισίας καὶ ὀδύνης στεναγμός ἐξώρμησεν ἀπὸ τοῦ στήθους του τοῦ ἀπηνούς, τὸ ὄμμα του εἰς δάκρυα θερμότερα ἐπνίγη! Ὁ ὕπατος ἠγέρθη. Ἡτένισε τὸν Οὐρανὸν τὴν κεφαλὴν του εἰτα πρὸς τὴν γῆν κατέκλεινεν. Ἡ Ρώμη τρέμει! Κεχωρισμένοι τῶν σωμάτων των αἰμοσταγεῖς κατὰκείνται ἐπὶ τοῦ χώματος αἱ κεφαλαὶ τῶν νέων Βρούτων. Τῶν μυῶν οἱ σπασμοὶ ἠλλοίωσαν τὰς ὄψεις, θολὸς ἀπέβη ὁ ὑελώδης ὀφθαλμός, τὰ χεῖλη διεστάλησαν, κ' ἡμίλειστα συγχώρησιν καὶ τὴν εὐχὴν ζητοῦσιν ἐτι τοῦ πατρὸς. Τὸ θέαμα τὸ φοβερόν ἀπὸ τῆς θέσεως ὁ Βρούτος θεωρεῖ. Ὁχρίασε! Παράδοξον! Ἐν' ἀνδρῶπος λοιπὸν; Κραυγὴ φρικώδης ἐξορμᾷ ἀπὸ τοῦ στήθους του, τὸ μέτωπόν του πλήσσει ἀλγεινῶς, καὶ κλαίων ὁ πατήρ καθέζεται εἰς τοῦ δικαστοῦ τὴν θέσιν. Ὁ Βρούτος ὀλολύζει! Τρέμει θνητὸν. Τὰ τέκνα του καλεῖ ὁ Βρούτος, θρηνῶν, ἀγωνιῶν τὰ τέκνα του ζητεῖ. Λυγμὸς εἶν' ἡ φωνὴ του καὶ δάκρυα τὸ ὄμμα του! Τὸ κράτος τῆς ἀνέλαβεν ἡ φύσις. Ἐἶγε συγγῆσι ὁ πατήρ ὁ ὕπατος καὶ δικαστής ἕταν ἐκέλευεν. Ἀλλ' ἤδη εἰσῆρξεν ὁ δικαστής καὶ ὁ πατήρ, ὁ ὄρφανὸς πατήρ θρηνεῖ.

Στ'.

Τὰ σκότη τῆς νυκτὸς ἐκάλυψαν τὴν Ρώμην. Ὁ οὐρανὸς πενθεῖ καὶ δάκρυα τῆς φύσεως εἶναι ἡ δρόσος ἡ νυκτερινὴ ἡ καταστίζουσα τὰ φύλλα τῶν ἀνθέων καὶ τὰ πέταλα. Παρὰ τὸν ἔρημον καὶ ἀπαίσιον ἀγρόν, ὅπου τὰ πτώματα τῶν δύο Βρούτων ἀπετέθησαν, τὰς μέσας νύκτας φαίνεται πλανώμενος ἀνὴρ τηβνοφόρος. Εἶναι ὁ Βρούτος! Τὸ ὄστατον νὰ ἀσπασθῇ τὰ τέκνα του ζητεῖ. Τὰ πτώματα τ' ἀνέφαλα, τὰς ἀπωτέρω κεφαλὰς προσήγγισεν ὁ Βρούτος. Τὰς κεφαλὰς τῶν δύο τοῦ υἱῶν παράφορος ἐξ ἄλγους καὶ στοργῆς λαμβάνει, καὶ γόνυ κλίνας ἀσπάζεται τὰ μέτωπα τὰ παγερά. Ὑγρὸς πολλτὸς τὰ χεῖλη τοῦ ὑπάτου ἔχρισε. Αἷμα ἦτο πεπηγός Τὴν κόμην των, τὰ βλέφαρα, τὰ χεῖλη των θρηνῶν ἀσπάζεται ὁ Βρούτος. „Δὲν ἔχω πλέον τέκνα!“ λέγει ἐγειρόμενος. Θὰ εἶπουν ἴσως οἱ ἀνίκαντοι νὰ ἐνοήσῃσιν τὴν θυσίαν μου: καὶ τίνα ἔσχεν ἔρωτα, καὶ τί ἐλάτρουσε λοιπὸν ὁ Βρούτος; Σὲ Πατρίς καὶ τὴν Ἐλευθερίαν σου! Ἐλευθερία καὶ Πατρίς εἶν' ἐφεξῆς τα τέκνα μου. Πατρίς, Ἐλευθερία τὸν ὄρφανὸν παρηγορεῖτε γέροντα.

(Ἐξ Ἀθηνῶν.)

Ο ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΑΤΑΚΑΚΕΙ ΤΟΥΣ ΥΙΟΥΣ ΤΟΥ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ.

Εἰκόη L. Gey.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΖΩΙΣ.

Περί τῆς ἡλικίας τῶν ζώων καὶ περὶ τῶν ἐξῶν αὐτῶν πολλά πολλὰκις ἐγράφησαν, καὶ ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἔχον δημοσιευθῆ περιεργοὶ τινες σημειώσεις περὶ τῆς ἡλικίας διαφόρων πτηνῶν. Οἱ φυσιοδίφαι οἱ ἀνοχολούμενοι εἰς τοιαύτας ἐρευνας δὲν παρέλειψαν νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐν ἄλλο περίεργον ζήτημα, ἂν δηλαδὴ καὶ τὰ ζῶα αἰσθάνωνται, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος, τὸν χρόνον τῆς ζωῆς των μακρὸν ἢ βραχύον, μὲ ἄλλους λόγους αἰσθάνεται ἢ ἄρα γε ζῶν τι, ὅσον ὁ ἐλέφας, τοῦ ὀπίου ἢ ἡλικία περιλαμβάνει πολλὰς δεκαετηρίδας, ἐν ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, π. χ. μίαν ὥραν, ὅσον μακράν, ὅσον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἢ ὅσον ἐν ἡμερῶν ἕντομον; Εἰς τὸ ἐρωτήμα, ἂν ἢ ὑπαρξῆς βραχυβίου τινὸς ζώου ἦνε πράγματι, κατὰ λόγον εὐθὺν πενιχρότερα εἰς ἐντυπώσεις παρὰ τὴν ὑπαρξῆν ἐνὸς μακροβίου, δὲν δυνάμεθα ἐν πρώτοις ν' ἀποκρινώμεν, παρὰ λέγοντες ὅτι τοῦτο οὐδεὶς γινώσκει καὶ μὴ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον.

Καὶ νὰ μὲν φυσικὸν εἶνε νὰ μὴ γνωρίζωμεν τοῦτο μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ἐκ πειραμάτων καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων παρατηρήσεων δυνάμεθα νὰ σχηματίζωμεν ἀξιόλογα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συμπεράσματα, ἐκτὸς δὲ τούτου πᾶς ἄνθρωπος ἔχει καὶ τὴν ἐμφυτον περιέργειαν σκοπεύμενος καὶ ἐρευνῶν νὰ μάθῃ, ἂν ὁ ἀετός, ὁ ὄπιος ζῆ ἑκατὸν καὶ πλέον ἔτη, αἰσθάνεται τὴν ἑκατονταετῆ διάρκειαν τῆς ἡλικίας του, καὶ ἂν ἢ μόνον ὥρας τινὰς ζῶσα ἡμερῶν μὴ εἶχῃ συναίσθησιν τῆς βραχύτητος τῆς ἡλικίας τῆς.

Περί τούτου λοιπὸν ἀνεζήτησαν καὶ εὔρον τὰ ἑξῆς.

Πολλὰκις συμβαίνει εἰς τὸν βίον ἡμῶν αὐτῶν, ὁσάκις μάλιστα διατελοῦμεν ἐν καταστάσει ἀβεβαιότητος, προσδοκίας, ἢ ἀσθενείας κτλ. νὰ νομίζωμεν ὅτι ἀτελεύτητος εἶνε μία ὥρα, ἐν ᾗ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα εἰς ἄλλας περιστάσεις, μᾶλλον εὐτυχῆς, μὴ ἐφάνη ὡς μία μόνον στιγμή, καὶ ἄλλοτε πάλιν ὀλοκλήρος ἡμέρα, ἢν διήλθομεν ἐργαζόμενοι, μὴ φαίνεται ὡς μία ὥρα, ταχέως παρελθούσα, ἐν ᾗ τὸ αὐτὸ διάστημα χρόνου παρὰ τὴν κλίνην ἀσθενούστων φίλου ἢ προσφιλοῦς συγγενοῦς ἦτο δι' ἡμᾶς ὀλοκλήρος αἰὼν. Ἡ ἐννοία λοιπὸν τοῦ χρόνου παρὰ τοῖς διαφόροις ἀνθρώποις καὶ εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ περιστάσεις εἶνε διάφορος, κατὰ φυσικὸν δὲ λόγον πολὺ μεγαλειότερα πρέπει νὰ ἦν ἢ διαφορά αὕτη παρὰ πλάσμασιν, ὧν ὁ ὀργανισμὸς εἶνε ὅλως διάφορος καὶ τῶν ὀπίων ἢ διάρκειαν τῆς ζωῆς καὶ ἢ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένη ταχύτης τῶν πνευματικῶν λειτουργιῶν εἶνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος καὶ ἀλλοία. Ἡ ἡμερῶν μὴ δὲν δύνανται παρὰ ἄλλως ν' ἀντιλαμβάνεται τὴν πᾶρον μὴ ὥρας, παρὰ ὅπως ἀντιλαμβάνεται αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος, ὑπάρχουσι δὲ διὰ τὰ δύο ταῦτα διαφορὰ ὄντα, ὧν τὸ μὲν ζῆ καὶ αἰσθάνεται πολὺ ταχύτερον τοῦ ἑτέρου, δύο ὅλως διαφορῶν μονάδας χρόνου, ὡς τῶν αὐτῶν χρονικὸν διάστημα νὰ φαίνεται εἰς τοῦτο μὲν ὀλοκλήρον ἔτος, εἰς ἐκείνο δὲ μία μόνον ὥρα.

Καὶ περὶ τούτου διάφοροι σοφοὶ ἄνδρες εἶτι ἀκριβεστερα εἶκαμον ἐρευνας.

Εὐρέθη μετὰξὺ ἄλλων ὅτι ἢ ταχύτης τῆς αἰσθησεως καὶ τῶν προαιρετικῶν κινήσεων, ἢς δυνάμεθα ὅπωςδὴποτε νὰ θεωρήσωμεν ὡς τὸν πνευματικὸν τῶν ζώων βίον, ἀνταποκρίνεται παρὰ τοῖς διαφόροις ἐμφύχοις πρὸς τὴν ταχύτητα

τοῦ σφυγμοῦ. Ὅσοι ταχύτερος ὁ σφυγμὸς μᾶλλον γοργὸν εἶνε καὶ τὸ πνεῦμα, ἢ αἰσθησεως καὶ ἀντιληψίς. Ἐπειδὴ λοιπὸν π. χ. ὁ κόκκιλος ἔχει σφυγμὸν τετράκις ταχύτερον τοῦ βοῦς, παραδέχονται ὅτι ἐκεῖνος τετραπλασίως αἰσθάνεται, τετραπλασίως προαιρετικὰς κινήσεις ἐκτελεῖ καὶ ἐν γένει ζῆ τετράκις ταχύτερον τοῦ βοῦς ἐν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι. Συνεπῶς λοιπὸν πρὸς ταῦτα ὁ πνευματικὸς βίος τῶν διαφόρων τάξεων τῶν ζώων διατρέχει τὸν αὐτὸν χρόνον μετὰ διαφέρου ταχύτητος, ἀναλόγως δὲ πρὸς ταύτην λαμβάνει καὶ τὸ θεμελιῶδες μέτρον τοῦ χρόνου δι' ἑκάστον τῶν ὄντων τούτων.

Ὁ σφυγμὸς τοῦ ἡμετέρου σώματος βαίνει μεθ' ἰκανῆς σχετικῆς γοργότητος, ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ ἡμέτερον μέτρον τοῦ χρόνου εἶνε ἀναλόγως μικρὸν. Βλέπομεν ἐν φυτῶν, ἐν ζῶων καὶ μὴ φαίνεται, ὅτι εἶνε τι κατὰ μορφήν καὶ μέγεθος σταθερὸν καὶ μόνιμον, διότι ἐντὸς λεπτοῦ δυνάμεθα δὲν τὸ ἴδωμεν ἑκατοντάκις καὶ πλέον, χωρὶς νὰ παρατηρήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ μεταβολὴν τινα. Ἄλλὰ τὸ πράγμα δὲν εἶνε τόσον ἀπλοῦν.

Διότι ἐὰν φαντασθῶμεν τὸν σφυγμὸν μας βραδύτερον, τὴν ἀντίληψίν μας, τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐν γένει τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς μας ἢ ἐπιβραδυνθεῖσαν ἢ ἐπιταχυνθεῖσαν, ἀμέσως δὲ ἴδωμεν, ὅτι τὸ πράγμα ὅλως διόλου μεταβάλλεται. Ἐὰν π. χ. ὑποτεθῆ ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου, περιλαμβάνων τὴν παιδικήν, τὴν ἀνδρικήν καὶ τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν, περιωρίζετο εἰς τὸ χιλιοστημόριον μόνον αὐτοῦ, ἦτοι εἰς ἕνα καὶ μόνον μῆνα, ὁ δὲ σφυγμὸς τοῦ ἡτο χιλιάκις γοργότερος τοῦ ἀληθοῦς, ἄνευ ἀμφιβολίας δὲ μὴ εἶφαίνετο τότε πᾶν χρονικὸν διάστημα χιλιάκις μακρότερον τοῦ πραγματικοῦ. Ὅτι θεωροῦμεν τὴν ταχέως παρερχόμενον, τὸ δευτερόλεπτον π. χ. δὲ μὴ εἶφαίνετο χρονικὸν διάστημα χιλιαπλασίως διαρκείας, καὶ ἐπομένως εὐκόλως δὲ ἠδυνάμεθα διὰ τῶν βλεμμάτων νὰ παρακολουθῶμεν τὴν πορείαν τῶν σφαιρῶν τῶν πυροβόλων, αἵτινες ἐντὸς δευτερολέπτου διατρέχουσι μεγάλας ἀποστάσεις, καὶ τοῦτο διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἢ ταχύτης τῆς σφαίρας δὲ ὕψιστα δι' ἡμᾶς χιλιαπλήν βραδύτητα.

Ἐὰν ἢ χιλίας φοράς ἐλαττωθεῖσιν καὶ μηνιαία καταστάσα αὕτη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐστυγομεῖτο ἅπαξ εἰς χιλιάκις, ἦτοι ἐὰν ὄλου τοῦ βίου μας (τῆς παιδικῆς, ἀνδρικής καὶ πρεσβυτικῆς ἡλικίας) ἢ διάρκειαν περιωρίζετο εἰς τεσσαράκοντα μόνον λεπτὰ τῆς ὥρας, ἐὰν μὲ ἄλλους λόγους ἐντὸς τῶν τεσσαράκοντα τούτων λεπτῶν συνεκεντροῦτο πᾶν ὅ,τι νοοῦμεν ἦδη καὶ αἰσθανόμεθα ἐντὸς ὄγδοήκοντα ἐτῶν, δὲ μὴ εἶφαίνετο τότε τὰ χόρτα καὶ τὰ ἄνθη τόσον αἰώνια, ὅσον καὶ τὰ ὄρη σήμερον. Ἐπειδὴ ἐντὸς τεσσαράκοντα λεπτῶν οὐδεμίαν κάλυξ ἔξανεθεῖ, φυσικῶς οὐδέποτε δὲ εἶχομεν ἰδέαν περὶ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, ἢ τοῦλάχιστον δὲ ἐσχηματίζομεν περὶ τοῦ φαινομένου τούτου θεωρίας οὐκ διαφόρους ἐκείνων, ἢς ἔχομεν σήμερον περὶ τῶν μεγάλων γεωλογικῶν ἀνατροπῶν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Τὰς κινήσεις τῶν ζώων οὐδέποτε οὐδαμῶς δὲ ἠδυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν, διότι δὲ ἦσαν πάρα πολὺ βραδεῖαι, τὸ πολὺ δὲ ἐσχηματίζομεν περὶ αὐτῶν συμπεράσματα, ὡς τὰ σημερινὰ περὶ τῶν κινήσεων τῶν ἀστερισμῶν.

Ἐὰν ὁμως τὰνάπαλιν ὑποθέσωμεν τὸν βίον μας τεραστίως μακρὸν καὶ ὑπερμέτρως βραδυποροῦντα, ἔχωμεν πρὸ

ἡμῶν ὄλως ἄλλοιαν εἰκόνα. Παραδείγματος χάριν. Ὁ σφυγμὸς μας γίνετα χιλιάκις βραδύτερος, ἐπομένως δὲ καὶ ἢ ἀντιληψίς ἡμῶν ἐπιβραδύνεται χιλιαπλασίως καὶ ὁ βίος μας, ἀντὶ ὄγδοήκοντα, διαρκεῖ ὄγδοήκοντα χιλιάδας ἔτη, τὸ ὅποιον σημαίνει ὅτι ἐντὸς ἐνὸς ἔτους αἰσθανόμεθα τόσα μόνον, ὅσα ἐν τῷ σημερινῷ βίῳ μας αἰσθανόμεθα εἰς τὸ χιλιοστημόριον τοῦ ἔτους, ἦτοι εἰς 8—9 ὥρας. Τί μέλλει ἐκ τούτου νὰ προκύψῃ; — Οἱ ἔξ μῆνες τοῦ ἔτους δὲ μὴ φαίνονται ὡς τέσσαρες ὥραι, κατὰ τὸ βραχυχρόνιον δὲ τοῦτο διάστημα δὲ διαχειμαζόμεν ἀνέτως, δὲ βλέπομεν τὴν γῆν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν καλυπτομένην ὑπὸ χλόης καὶ ἀνθέων, τὰ δένδρα νὰ βλαστᾶνωσι καὶ ν' ἀναδίδωσι καρποὺς καὶ πρὶν ἢ ἐκνεύσωσιν αἱ τέσσαρες ἐκεῖναι ὥραι τοῦ βίου μας δὲ βλέπομεν ταχέως μαραινομένην ἑλὴν τὴν φυτικὴν φύσιν. Πολλὰ φυτὰ ἕνεκα τῆς ταχύτητος, μεθ' ἢς βλαστάνουσιν, οὐδὲ δὲ ἔχωμεν μάλιστα καιρὸν νὰ τὰ παρατηρήσωμεν. Τὸν μύκητα π. χ. δὲ βλέπομεν διὰ μᾶς ἐκ τῆς γῆς ἀναδράσκοντα, ἐντὸς δύο λεπτῶν δὲ μεταπίπτωμεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας εἰς τὴν νύκτα, διότι ὁ ἥλιος δὲ ἐσπευδεν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μετὰ ταχύτητος σιδηροδρόμου.

Ἄλλ' ἐὰν προβῶμεν εἰτι περαιτέρω καὶ ὑποθέσωμεν τὸν βίον μας ἄλλας εἰτι χιλίας φοράς μακρότερον, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐντὸς ἐνὸς ἔτους εἶχε μόνον ἑκατὸν εἰκοσι καὶ ὀκτώ

σφυγμοὺς καὶ ἐπομένως ἠδύνατο κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μόνον ἑκατὸν εἰκοσι ὀκτὼ πράγματα ν' ἀντιληφθῆ, ἐκ τούτου δὲ προέκυπτεν ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ διακρίνῃ τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς νυκτός, τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου, ἢ μᾶλλον αὐτὸν τὸν ἥλιον δὲ ἔβλεπεν ὡς ἐν ἀκτινοβόλον τόσον αἰωνίως ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ αἰωρούμενον, τὸ δὲ φυτικὸν βασιλεῖον μετὰ μανιώδους ὀρμῆς ἐναλλάξ ἀναφαινώμενον καὶ ἐξαφανιζόμενον.

Τὰ πολλὰ καὶ σπουδαία συμπεράσματα περὶ τῆς πραγματικότητος τοῦ χρόνου καὶ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς ἡμᾶς κόσμου, τὰ ὅποια πολλοὶ φιλόσοφοι ἐξήγαγον ἐκ τῶν ὑποθετικῶν τούτων παρατηρήσεων, τὰ παρατρέχομεν ἐνταῦθα. Ἄξιον ὅπωςδὴποτε τῆς ἡμετέρας περιεργείας εἶνε τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ ὁ βίος τῆς ἡμεροβίου μίας δὲν εἶνε τόσον βραχὺς καὶ ἀσήμαντος, ὅσον φαίνεται εἰς ἡμᾶς, διότι ἕνεκα τῆς ταχύτητος τοῦ σφυγμοῦ τῆς αἰσθάνεται καὶ ζῆ ταχύτερον ἡμῶν, ἐντὸς δὲ τῆς μᾶς καὶ μόνης ἡμέρας ἀντιλαμβάνεται πολὺ περισσότερα, παρὰ ἡμεῖς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. Διὰ τὸν λόγον τούτον οὔτε τὰ βραχύβια ζῶα πρέπει νὰ οἰκτερώμεν, οὔτε τὰ μακρόβια νὰ φθονῶμεν, διότι καὶ δι' ἀμφοῖν τὸ ἀδρυσμα τῶν ἐντυπώσεων καὶ ἐνεργειῶν εἶνε σχεδὸν τὸ αὐτό, ἀπ' οὗ τὸ μέτρον, ἐν ᾗ μετροῦμεν τὸν χρόνον, εἶνε διάφορον.

ΦΥΣΙΟΔΙΦΗΣ.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια).

Ἐν γένει πολὺ βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τὸν Φρέβεν ἢ σύζυγος τοῦ φίλου του. Ἡ πλουσία ξανθὴ κόρη τῆς, πίπτουσα ἐπὶ ἀνοικτοῦ μετώπου δὲ ἔπρεπεν ἴσως μὲ γαλανοὺς ὄφθαλμοὺς, ἐρυθρὰς παρειὰς καὶ μικρὰν ρίνα, ἦτις συνήθως δίδει τολμηρὸν τι ὕφος εἰς τὴν μορφήν καὶ ἀναδεικνύει τὴν ὀραυτῆταν τῶν ξανθῶν μᾶλλον ἢ τῶν μελαγχροῶν. Ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τῶν ὀμαλῶν τούτων τύπων τῆς ὀραυτήτος. Ὑπὸ ξανθὰς βλεφαρίδας ἔλαμπον ἠπίως μᾶυροι ὄφθαλμοὶ ὡς τὸ ἡμέρον τῆς σελήνης φῶς ὀπισθεν ἐλαφρῶν νεφῶν, καὶ οἱ ὄφθαλμοὶ οὗτοι δὲν ἐξέπεμπον πῦρ, οὔτε ζῶη ἦσαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέπληκτον διὰ τῆς ρεμβῶδους μελαγχολίας τῶν· τοῦτο ἀκριβῶς ἐλάτρευεν ὁ Φρέβεν, σπανίως συντυχῶν εἰς ὀραῖον πρόσωπον τὴν τοιαύτην τῶν ὀφθαλμῶν ιδιότητα. Ἐλληνικὴν εἶχε τὴν ρίνα, ὠχρὰς δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς παρειὰς, ἐφ' ὧν σιὰ τις μόνον ἐρυθρότης ἦτον διακεχυμένη. Ἄλλ' ἀντὶ τῶν παρειῶν ἠνθου ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς τὰ ῥόδα τῶν χειλέων.

„Καὶ ἐκεῖνο τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημά τῆς!“ ἐξηκολούθησεν ὁ Φρέβεν διαρκῶς ἀναπολῶν τὴν μορφήν τῆς ὀραίας γυναικός. „Τόσον ἀβρὸν, τόσον ὕψηλόν! Νομίζεις ὅτι ἦθελε νὰ πετάξῃ, ὅταν διέτρεχε τὸ ἐστιατόριον. Νὰ πετάξῃ! Ὡρὸν τάχα νὰ μὴ εἶδα πόσον βαρέως ὑποφέρει. Τὰ χεῖλη τῆς συνδύλιον λόγους σπαρακτικῆς πικρίας, καὶ οἱ ὀραῖοι ὄφθαλμοὶ τῆς πάντοτε περιέμενον τὴν στιγμήν τῆς ἀπομονώσεως, διὰ νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς δάκρυα! Καλέ, εἶνε ἀδύνατον!“ εἶπε κατὰ νοῦν μετ' ὀλίγον. „Εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπανδρεύθῃ αὕτη ἢ γυναῖκα ἐξ ἔρωτος! Ὁ κόσμος, ὅστις κρύπτεται ὀπισθεν τῶν βλεμμάτων αὐτῆς τῆς γυναικός, εἶνε πάρα πολὺ μεγάλος διὰ τὸ κεφάλι τοῦ Φάλδνερ, καὶ ἢ καρδιά πάλιν τῆς γυναικός του εἶνε παρὰ πολὺ ἄβρα διὰ τὴν ἀγρίαν καταπίσιν ἐκείνου τοῦ τυράννου. Κρίμα τὴν ταλαίπωρή!“

Ταῦτα συλλογιζόμενος προῦχώρησε πρὸς τινὰ ἱματιοθήκην, ὅπου οἱ ὑπηρεταὶ κατέθεσαν τὴν ὀδοιπορικὴν ἀποσκευὴν του. Ἠνοιξεν αὐτήν καὶ τὸ πρῶτον βλέμμα του ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ κυλίνδρου καὶ ἡρυθράσε. „Σ' ἔλησμένησιν λοιπὸν ἀπόψε;“ ἐφώνησεν ἐρωτηματικῶς. „Ἄλλη τις εἰκὼν ἠθέλησεν ἄρα γε νὰ διολισθήσῃ εἰς τὴν καρδίαν μου; Καὶ δὲν συνέλαβον τὸν ἑαυτόν μου ἐπ' αὐτοφῶρ σκεπτόμενον διὰ τὴν σύζυγον τοῦ φίλου μου, πρᾶγμα, τὸ ὅποιον δὲν με πρέπει, καὶ τὸ ὅποιον ἄλλως τε δὲν ὀφείλει διόλου τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο πλάσμα.“ Ἐξετύλιξε τὴν εἰκόνα τῆς ἀγνωστοῦ ἐρωμένης του καὶ ἔμεινε ἐκεῖ ὡς ἐμβρόντητος. Ἰδέα τις, ὡς ἐν ὄνειρῳ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συγκεχυμένη, ἀλλ' ὑπνώττουσα, ἐπῆλθεν ἤδη αἴφνης ζωηρὰ εἰς τὸν νοῦν του καὶ εὔρισκεν, ὅτι ἢ Κυρία Φάλδνερ εἶχε ἐπιληπτικὴν ὁμοιότητα μὲ αὐτὴν τὴν εἰκόνα. Μεθ' ὀλίγον τὴν διαφορὰν τῆς κόμης, τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ μετώπου ἐνόμισεν ἀπαράλλακτον τὴν ρίνα, τὸ στόμα καὶ μάλιστα τὴν στάσιν τοῦ κομποῦ λαμοῦ.

„Καὶ ἢ φωνὴ τῆς ἐκείνης! Δὲν μοι ἐφάνη κατ' ἀρχὰς αὕτη ἢ φωνὴ ὡσαν γνοστή; Εἶνε ποτε δυνατόν, ἢ σύζυγος τοῦ φίλου μου νὰ ἦνε ἐκείνη ἢ κόρη, τὴν ὁποίαν ἅπαξ μόνον εἶδον καὶ ὀλίγον μόνον εἶδον; καὶ ὅμως αἰωνίως τὴν ἠγάπησα ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς καὶ πάντοτε μὰτὴν τὴν ἀναζητοῦ; Καὶ τὸ ἀνάστημα αὐτὸ . . . βέβαια καὶ ἐκείνη ἦτο ὕψηλὴ καὶ ὅταν τὴν ἐβροθῆσα μίαν φοράν νὰ βάλλῃ τὸν μακρὸν ἐπενδύτην τῆς, ὅταν κατόπιν ἠθέλησε ἐπικλίνοσθαι νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τοῦ στήθους μου, τότε εἶχον παρατηρήσῃ ὅτι ἦτο τόσον λεπτοκαμωμένη. Πῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν συχνὴν τῶν βλεμμάτων μας συνάντησιν, ὅταν μάλιστα τὰ ἰδικὰ τῆς προσηλοῦντο ἐπ' ἐμοῦ ὡς εἰ ἀναζητοῦντα ἴχνη προτέρας γνωριμίας; Λέγεις, νὰ μὲ ἀνεγνώρισεν καὶ αὕτη; Ἄλλὰ . . . τί τρελὸς ποῦ εἴμαι! Ἐὰν νὰ ἦτο ποτε δυνα-

τόν αυτός ο Φάλδνερ, αυτός ο καχύποπτος άνθρωπος, με εκείνας τας αυστηράς αρχάς του περί ευγενείας και τίτλων και τήν ἀκηλίδωτον υπόληψιν του να νυμφευθῆ με μίαν ἀγνώστου καταγωγῆς ἐπαίτιδα!

Προσέβλεπε συνεχῶς ἀνερευνῶν τοὺς χαρακτῆρας τῆς εἰκόνας καὶ μετέπιπτεν ἐναλλάξ ἀπὸ βεβαιότητος εἰς ἀμφιβολίαν. Ἦτιῶτο τὴν ἀδυναμίαν τοῦ μνημονικοῦ του, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἤδυνατο νὰ ἐμπιστευθῆ. Τάχα καὶ ὡς πρὸς τὴν εἰκόνα ταύτην δὲν συνέβη τὸ ἴδιον καὶ δὲν κατήντησεν ἐπὶ τέλους ν' ἀφομοίωσιν τὰς ἀναμνήσεις του πρὸς αὐτὴν τὴν μορφήν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε κατὰ νοῦν καθ' ὅλα ὁμοίαν πρὸς τὴν ἀγνωστον ἐρωμένην του; Καὶ τώρα, ὅτε ἔτυχε νὰ ἴδῃ ἄλλην, νέαν πάλιν καταπληκτικὴν πρὸς ἐκείνην ὁμοιότητα, δὲν εὕρισκετο ἐν μέσῳ λαβυρίνθου ἀμφιβολιῶν καὶ εἰκασιῶν; — Ἐρριψε κατὰ μέρος τὴν εἰκόνα καὶ ἔκρυψε τὴν περὶ ἑαυτοῦ κεφαλὴν του ἐντὸς τῶν προσκεφαλαίων τῆς κλίνης. Ἐπεθύμησε παρῆντο νὰ τὸν πάρῃ βαδὺς ὕπνος, διὰ ν' ἀπαλλαγθῆ τῶν ἰδεῶν τούτων καὶ νὰ παραστή ἀπαξ κατ' ὄναρ ζωηροτέρα ἢ ἀληθινὴ τῆς ἐρωμένης του εἰκῶν.

XII.

Ὅτε τὴν πρώαν τῆς ἐπαύριον εἰσῆλθεν ὁ Φρέβεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ προγευματίσῃ, εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ὁ ἀκούρατος φίλος του ἐξέλθει ἔφιππος πρὸς ἐπιθεώρησιν ἐπιχωματώσεώς τινος κατὰ τὰ σύνορα τῶν ἀγρῶν του. Ὁ ἀνακοινώσας αὐτῷ ταῦτα ὑπέρτης προσέθηκε μὲ σοβαρὸν ὄφος, ὅτι ὁ κύριός του μόνος θὰ ἐπέστρεφε κατὰ τὴν μεσημβρίαν, διότι εἶχε νὰ ἐξετάσῃ πολλὰ πράγματα, δηλ. ἕνα νέον ἀτμόμυλον, κάτι νέα διαμερίσματα καὶ τὴν ἐξόλευσιν τοῦ δάσους, ἄλλην τινὰ δενδροστοιχίαν καὶ πολλὰ ἀκόμη. „Καὶ ἡ Κυρία;“ ἠρώτησεν ὁ φιλοξενούμενος.

— „Πρὸ μᾶς ἤδη ὄρας ἦτον εἰς τὸν κήπον διὰ νὰ κόψῃ φασούλια καὶ ἀμέσως τώρα θὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τὸ πρόγευμα.“

Ὁ Φρέβεν περιήρχετο βραδέως τὸ δωμάτιον καὶ ἤρχισε ἐπισκοπῶν κατὰ νοῦν τὰς σκέψεις τῆς προηγηθείσης νυκτός. Πόσον διάφοροι παρίστανται αἱ νοεραὶ εἰκόνες εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας παρ' ὅτι φαίνονται διὰ μέσου τῶν νυκτερινῶν ἀτμίδων. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβη καὶ μετὰ τὰς συγκεχυμένας ἰδέας τοῦ Φρέβεν, αἵτινες χθὲς ἔτι ἐταλαντεύοντο ἐν τῷ πνεύματι του· ἐγγελα ὁ ἴδιος διὰ τὸν ἑαυτὸν του, διὰ τὰς ἀμφιβολίας του ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐξῆψαν τὴν ζωηρὰν φαντασίαν του. „Ὁ φίλος μου“ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, „εἶνε ἐπὶ τέλους ἕνας καλὸς ἄνθρωπος· βέβαια δὲν τὸν λείπουν κάτι ἰδιώματα, κάποια ἀγροικία, ἀλλ' αὐτὰ εἶνε ἐξωτερικὰ πράγματα, καὶ ὅποιος τὸν συναναστραφῆ πολλὸν καιρὸν, συνειθίζει βαθμηδὸν καὶ ἐπὶ τέλους συμμορφώνεται. Ὡς πρὸς τὴν γυναῖκά του δὲν πρέπει, ἀδελφέ, νὰ βιάζουμαι ἔσθῃ εἰς τὰς κρίσεις μου! Τάχα δὲν ἔτυχε τοσάκις νὰ ἐκλάβω ὀλίγους διαφόρους διαθέσεις ὡς θλίψιν, βαθεῖαν τῆς ψυχῆς ὀδύνην, αὐταπαρησίαν, καὶ ταῦτα εἰς πρόσωπα γυναικῶν, τὰς ὁποίας ἐξ ὀλοκλήρου παρεγνώρισα καὶ ὡς τυφλὸς ἔκρινα καὶ οὐχὶ σπανίως ἐδοκίμασα τρυφερῶς νὰ παρηγορήσω καὶ νὰ ἐνθαρρύνω, ἐνῶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνύπαρκτα πράγματα ἦσαν ἀποκυήματα τῆς φαντασίας μου καὶ ὅταν προσεκτικώτερον ἐξήτασα ἐκείνα τὰ πρόσωπα, εὗρον ὅτι ἀνήκον εἰς προστυχωτάτας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι μετὰ τοὺς ὄνειροπόλους ἐκείνους ὀφθαλμοῦς των, ἐν ὧς ἐγὼ ἀνεκάλυπτον ἀφατον μεγαλογολίαν, οὐδὲν ἄλλο ἔπραττον, εἰμὴ προσήλουν αὐτοὺς περίφοβοι εἰς τὸ πλέξιμον τοῦ ἀνά χειρας περιποδίου των, καὶ καθ' ἣν στιγ-

μὴν ἐγὼ ἐφантаζόμην σύννεφα λύπης, ἐπὶ τοῦ μετώπου των στοιβαζόμενα, ἐκείναι ἐσυλλογίζοντο βέβαια τί θὰ μαγειρεύσουν τὸ βράδυ.“ Ἐξηκολούθει διαλογίζομενος τοιαῦτα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν του δι' εἰρωνείας, διὰ νὰ πνίξῃ ἐκεῖνο τὸ τρυφερὸν τῆς χθὲς αἰσθημα καὶ ἐκμηδενίσῃ τὴν ἀπήχησιν τῶν πρώτων ἐντοπισεῶν του, αἱ ὁποῖαι σήμερον τῷ ἐφαίνοντο λίαν ὑπερβολικαί. Εἰς τοιαύτας βεβυδισμένους σκέψεις, προὐχώρησε πρὸς τὸν καθρέπτην καὶ ἀνέγνωσε τροχάδην τὸ ἐπ' αὐτοῦ προσηρμοσμένα ἐπισκεπτήρια. Αἴφνης παρετήρησεν ἐν, ἐφ' ὃ ἦτο ὄραϊα κεντημένα τὰ γράμματα „Βαρῶνος Φάλδνερ καὶ ἡ μνηστὴ αὐτοῦ Ἰωσηφίνα Τ“

„Ἰωσηφίνα Τ“ ὡς διὰ φωτὸς ἀστραπῆς διείδεν ὁ Φρέβεν ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ὀνόματι τὴν δυσδιάκριτον ὁμοιότητα, ἣν εἶχεν εἶρει μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ φίλου του καὶ τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ εἰκόνας. „Εἶνε ἴσως ἡ θυγάτηρ ἐκείνης τῆς Λαύρας, τὴν ὁποίαν ἠγάπησέ ποτε ὁ καλὸς μου φίλος Δὸν Πέτρος; Πόσον θὰ χαρῆ, ἂν πράγματι εἶνε τοῦτο, ἂν ἐγὼ τῷ διεβίβαζον τοιαύτην περὶ τῆς ἐξαφανισθείσης ἐκείνης τῆς γυναικὸς εἰδήσιν. Δὲν εὕρισκεν ὁ Δὸν Πέτρος καταπληκτικὴν, ὡς ἔλεγεν, ὁμοιότητα ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ πρὸς τὴν ἐξαδέλφην του; Μήπως δὲν ἠμπορεῖ τάχα ἡ κόρη νὰ ὁμοιάζῃ μετὰ τὴν μητέρα της;“

Ἐκρυφεν εὐθὺς τὸ ἐπισκεπτήριον ἐκεῖνο, ἀμα ἤκουσε ν' ἀνοίγῃ ἡ θύρα. Ἐστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ εἶδεν εἰσερχομένην ἐλαφρῶς τὴν Ἰωσηφίναν. Ἡ κομψὴ πρωϊνὴ ἐσθῆς, ἣτις περιέβαλε τὸ ραδιῶν τῆς ἀνάστημα, καὶ ἡ ὄραϊα τῆς ἡμέρας ὄψις καθίστα τὴν Ἰωσηφίναν χαριστέραν ἢ κατὰ τὴν νύκτα τῆς προτεραίας. Οὕτως ἀντελήφθη τὸ πρᾶγμα ὁ Φρέβεν τοῦλάχιστον. Ἀτμηλῆτοι ἐκυμάτιζον οἱ βόστρυχοι ἐπὶ τοῦ μετώπου της καὶ ἡ πρωϊνὴ δρόσος ἐπέχουσε φυσικὴν τινὰ ἐπὶ τῶν παρειῶν της ἐρυθρότητα· ἐμείδισε φιλοφρόνως χαιρετίζουσα τὸν Φρέβεν, αὐτὸς ὅμως εὐθὺς πάλιν ἐχάθη εἰς τὰς χθεσινὰς σκέψεις, ὅταν παρετήρησεν, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν μελαγχολικοὶ καὶ κλαμμένοι.

XIII.

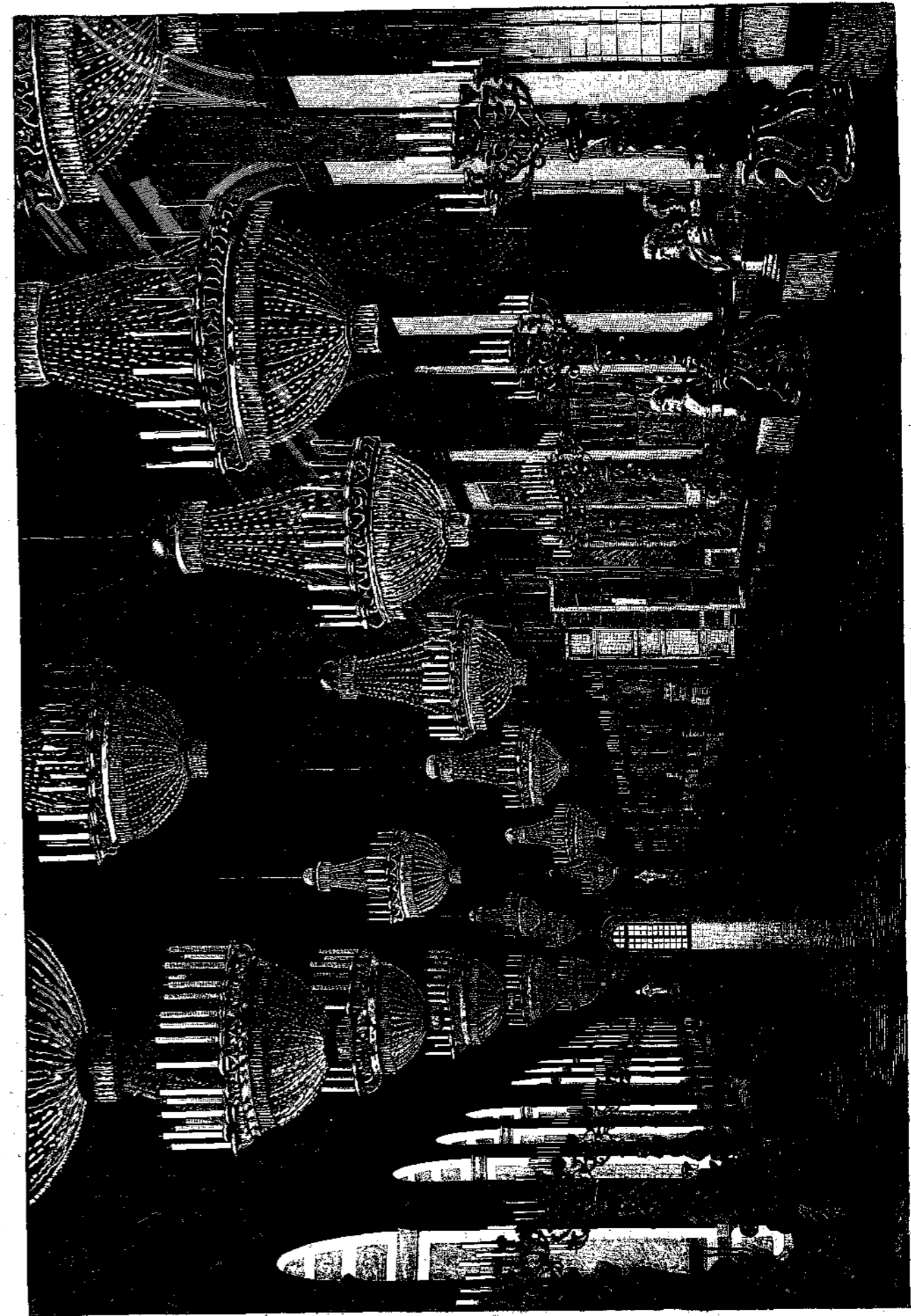
Ἡ κυρία Φάλδνερ προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ καθῆσθαι πλησίον της διὰ νὰ προγευματίσουν. Δηγήθη πρὸς αὐτόν, ὅτι ὁ Φάλδνερ μετὰ τὰ χαράγματα εἶχεν ἐξέλθει ἔφιππος καὶ τὴν παρήγγειλε νὰ ζητήσῃ ἐκ μέρους του συγγνώμην παρὰ τοῦ Φρέβεν· περιέγραψε κατόπιν τὰς παντοίας τοῦ συζύγου της ἀσχολίας, τὰς ὁποίας ἐπρόκειτο σήμερον νὰ διεξαγάγῃ μόνον ἐν τοῖς ἀγροῖς μέχρι τῆς μεσημβρίας. „Διάγει βίον πλήρη φροντίδων καὶ μόχθων“, εἶπεν ἐν τέλει, „ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἡ διαρκὴς αὕτη ἐνασχόλησις ἀπέβη δι' αὐτὸν ἀνάγκη.“

— „Καὶ μόνον κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἶνε οὕτω ἀπασχολημένος; θὰ ἦνε ἴσως ἡ ὄρα τοῦ ἔτους“, ἠρώτησεν ὁ Φρέβεν.

— „Διόλου μάλιστα· τὰ πράγματα ἀκολουθοῦσι τὸν συνήθη ροῦν· αὐτὸς εἶνε πάντοτε ἔσθῃ, ἀφ' ὅτου τοῦλάχιστον τὸν ἐγνώρισα. Εἶνε ἀκούρατος εἰς τὰς ἐργασίας του. Κατὰ τὴν ἀνοιξὴν μάλιστα καὶ τὸ θέρος αὐτοῦ τοῦ ἔτους οὐδεμίαν ἡμέραν ἔμεινε μακρὰν τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἀσχολιῶν του.“

— „Τότε πρέπει νὰ ὑποφέρητε πάρα πολὺ ἀπὸ τὴν μοναξιάν, Κυρία· ἔσθῃ ὀλομόναχη εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐδῶ, καὶ ὁ Φάλδνερ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μακρὰν.“

— „Μοναξιάν, εἶπατε;“ ὑπέλαβεν ἐκείνη μετὰ ὑποτρέμουσαν φωνὴν ἐνῶ ἐπέκλινε πλαγίως διὰ νὰ στηριχθῆ εἰς

μικράν παρακειμένην τράπεζαν· ο Φρέβεν έβλεπεν διά του άπέναντι κατοπτρου πώς συνεσπώντο ήδη έξ οδύνης τὰ χείλη της; „Μοναζιά;” „Όχι!” προσέθηκε αυτή; „Η άνάμνησις άντικαθιστά την παρουσίαν των προσώπων· και έπειτα νομίζετε, ότι μία οικοκυρά δέν έχει πολλά να κάμη και να φροντίση εις τόσον μεγάλον οίκον; Έδώ δέν αισθάνεται κανείς την έρημίαν ή . . . τουλάχιστον δέν πρέπει να την αισθάνεται.”

Τοιαύτα άκούων ο Φρέβεν δέν έδυσκολεύθη να έννοήση ότι ή άπομόνωσις της γυναίκος έκεινης επεβάλλετο υπό του άγροίκου φίλου του. Διείδεν άλλως τε εις τους λόγους της άλλο τι, δπερ άντέβαιναν εις την προσπεποιημένη ήλαρότητα της φιλόδοφρονος γυναίκος.

— „Και όμως”, ειπεν ο Φρέβεν, διά να δώση άλλην τινά διέφυγην εις τὰ αισθήματα και τους λόγους του, „και όμως φαίνεται πράγματι, ότι αι γυναίκες επλάσθησαν υπό της φύσεως έπίτηδες τοιαύται, διά να ζωσιν έν τη αγή και τη άφανεία· τουλάχιστον ιστορικώς άληθεύει, ότι παρά τοίς λαοίς έκεινοις, οτινες έχουν να επιδειξώσι τους έξοχότερους άνδρας, αι γυναίκες ήσαν περιορισμένοι έν ιδιαίτερω πάντοτε του οίκου διαμερίσματι· τούτο είνε γνωστόν έκ της έλληνικής ιστορίας· ο μεσαιωνικός των Γερμανών βίος πιστοποιεί επίσης τὸ πρᾶγμα.”

— „Δέν ήλιπιζα ποτέ, κύριε Φρέβεν, ότι θα επεκαλεισθε τοιαύτα παραδείγματα”, ειπεν ή Ίωσηφίνα προσηλούσα και πάλιν τους οφθαλμούς της εις τὰ χαρακτηριστικά του προσώπου του. „Πιστεύσατέ μοι, πάσα κόρη, έλευθήρα ή ήπανδρος, άνεξαρτήτως άγωγής και νοημοσύνης, πάντα καταλαμβάνει άν ο κύριος, τόν όποιον κατά πρώτην φοράν βλέπει και συναναστρέφεται, έζησε πολύν καιρόν μεταξύ γυναικών, και τούτο χωρίς να γνωρίζη διόλου τὸ κατά τόν άνδρα τούτον. Και άνάντηρήτως έν ταίς μετά γυναικών συναναστροφαις ύπάρχει τι έξόχως παιδαγωγικόν, ή από μέρος των άνδρων δηλ. προθυμία, φιλοτιμουμένων μετά πάσης λεπτότητος και άβρότητος να διεξάγωσι πάν είδος όμιλίαις και να εκλέγωσιν ως θέμα αὐτῆς πάν τὸ άρρεσκόν και ένδιαφέρον ήμᾶς. Και εις τούτο βεβαίως έγκειται ικανόν μέρος της μορφώσεως, ήτις θεωρείται άπαραίτητος διά κάθε άνδρα. Δέν θα άρνηθῆτε δὲ και Ύμεις, ότι προφανώς μέρος τι της Ύμετέρας άγωγῆς χρεωστέτε εις τὸ έμὸν φίλον.”

— „Διόλου δέν θέλω να άρνηθῶ, ότι αι γυναίκες άν μη εις τὰ φρονήματά μου, άφύκτως όμως επέδρασαν εις τόν τρόπον, καθ’ όν συνήθως εκφράζω αυτά. Αὐτός άλλως τε ο κατά τὰ τελευταία έτη βίος μου έν μέσω του κοινωνικού κόσμου μ’ επέβαλλε την μεταξύ γυναικών συναναστροφήν, άλλ’ άκριβώς εις τους κύκλους τούτους έδόθη μοι πολλάκις άφορμή να σκεφθῶ και επί τέλους να πεισθῶ, ότι όλίγον αι γυναίκες, ή διά να εκφρασθῶ άλλώς, όλίγαί γυναίκες πρέπεισιν εις την ύψηλήν ταύτην συναναστροφήν.”

— „Και διατί;”

— „Θά τοιμήσω να Σᾶς τὸ είπω, μολονότι φοβοῦμαι μήπως Σᾶς κακοφανῆ. Καλλιστόν δηλ. και χαρακτηριστικόν της εποχῆς μας σημεῖον είνε ότι ή άνωτέρα τάξις κατενόησεν ήδη, ότι πάσα έν συναναστροφαις παιδια έχει κυρίως άφορμήν την έλλειψιν πάσης άλλης πρὸς ψυχαγωγίαν ικανότητός των συνεργόμενων και είνε κυρίως ψευδέστατον πρόσχημα των άδεζιωτάτων πνευμάτων. Απεκλείσθησαν επομένως των καλών και σεμνῶν συναναστροφῶν τὸ χαρτοπαίγιον και τὰ παρόμοια, ή πρὸς άπλήν της παλαιᾶς συνηθείας άνάμνησιν άπέδθησαν εις τόν συντηρητικόν των ήλικιω-

μένων άνδρων και γυναικῶν κύκλον, μη άρρεσκομένων συνήθως, ίσως δὲ και δικαίως, εις επιτηθευμένας συνδιαλέξεις. Πανταχοῦ τουλάχιστον σήμεραν θεωρεῖται ή συμμετοχή των νῶν εις τοιούτου είδους έν συναναστροφαις παιγνίδια ως εὐεξήγητος ύπεφυγή συνομιλιῶν, έν αἷς οὐδέν έχουν να επιδείξωσιν ως έκ της πνευματικής άθλιότητός των. Καθιερώθησαν δὲ αι πνευματώδεις συνδιαλέξεις μεταξύ των δύο φύλων, και καθ’ έμην γνώμην έξετροχιάσθη οὕτω τὸ γυναικεῖον από της συνήθους οδοῦ.”

— „Αλλά είσαθε πάρα πολύ αὐστηρός· τί ήθέλετε λοιπόν να κάμουν;”

— „Αφήστέ με να τελειώσω την όμιλίαν μου”, εξηκούθησε λέγων μετά ζωηρότητος ο Φρέβεν· „πρέπει να λάβητε ύπ’ όψιν τόν τρόπον της καθ’ ήμᾶς κοινωνικής διαίτης, καθ’ ήν εκάστη οικογένεια καθ’ ώρισμένας της έβδομάδος ήμέρας προσκαλεῖ άλλας, και τοιουτοτρόπως εναλλάξ συνέρχονται επί τὸ αὐτὸ σχεδόν καθ’ εκάστην έσπέραν τὰ αὐτὰ πρόσωπα. Έν ταίς συναναστροφαις ταύταις κατηγορηθῆ βαθμηδόν και ο χορός, μετατεθείς εις άλλας αἰθούσας, όπου τὸ πρᾶγμα δις ή τρις του έτους γίνεται πανηγυρικώτερον. Αρχίζει λοιπόν ένωρίτατα ή συνδιαλέξις. Δέν θα άρνηθῆτε, ότι ύπάρχουσιν άνδρες πεπαιδευμένοι και κοινωνικώς επίσης μορφωμένοι, οτινες έν μὲν ταίς μετ’ άνδρων συντυχιαίς είνε ως επί τὸ πλείστον άφωνοι και άνιαροί, μετά γυναικῶν όμως άσυνήθως εύφυλόγοι και όμιλητικώτατοι και έν χαριτολογίαις άπλουστάταις άποκαλύπτουσι θαυμαστόν όντως πλούτον έγκυκλοπαιδικῶν και χρησιμωτάτων γνώσεων. Δέν είνε άλλῃ ματαιότης ή καθιστάσα τους κυρίως τούτους διαπρεπεῖς και εύγλώττους, αλλά τὸ λεπτόν εκείνον των εὐ ήγμένων τούτων άνθρώπων αἶσθημα, καθ’ ό νομίζουσιν ότι τά τε φυσικά και επίκτητα προσόντα του πνεύματός των άρμόζουσιν μάλλον χάριν των γυναικῶν ή ένώπιον των άνδρων χρησιμοποιούμενα, διότι οὗτοι άρρεσκονται κυρίως εις την συστηματικὴν καίδευσιν και έχουν επομένως μεζζονας άπαιτήσεις.”

— „Μάλιστα· έχετε δικαίον· ύπάρχουσι τῷ όντι τοιούτοι άνδρες. Αλλά, Σᾶς παρακαλῶ, εξακολουθήσατε.”

— „Διὰ των τοιούτων δὲ συνήθως άνδρων ή συνομιλία μορφούται και τρόπον τινά χρωματίζεται· αι πνευματωδέσταται γυναίκες αδύνατον να διεξαγάγωσι μετά της αὐτῆς πάντοτε και διαρκῶς άνιούσης ζωηρότητος συνδιαλέξιν τινα, ως τούτο συμβαίνει όταν εις και μόνον άνήρ ως διατητήτης τρόπον τινά παραμένει μεταξύ αὐτῶν. Ένώ δὲ διά των τοιούτων άντιπροσώπων του φύλου μου ύποβάλλεται εις συζήτησιν και εξετάζεται πάν ένδιαφέρον ζήτημα αι άτυχείς γυναίκες έντείνουσιν όλας αὐτῶν τάς πνευματικάς δυνάμεις και παρά πάσαν της φύσεως αντίστασιν φιλοτιμούνται και πάσαν καταβάλλουσι προσπάθειαν οὐ μόνον διά να παρακαλουθήσωσι εκαστον ζήτημα, αλλά και να άρθρώσωσι μίαν τουλάχιστον εύφυά λέξιν και ει δυνατόν άρω δακτύλω να φαύσωσι τὸ ὕδωρ του διαλεκτικού ρεύματος, όπου ολόσωμοι λούονται οι άνδρες. Και έξαντλούνται αι ταλαίπωροι ταχύτατα. Διότι φαντασθῆτε όποία βάσανος και όποία δυσκολία είνε επί τέλους να ήνε τις εύφύεστατος καθ’ εκάστην έσπέραν.”

— „Αλλά νομίζω ότι παριστάνετε λίαν ύπερβολικά τὰ πράγματα.”

— „Διόλου μάάλιστα· λέγω μόνον εκείνα τὰ όποία είδον και όσα συνέβησαν παρόντος έμοῦ. Αλλά τὸ δεινότερον πάντων είνε ότι άψ’ ής εποχῆς καθιερώθησαν αι τοιαύται

συνδιαλέξεις όλας διαφορῶς ανατρέφονται και αι θυγατέρες ήμῶν ή πρότερον. Τί δέν έχουν να μάθουν τὰ ταλαίπωρα πλάσματα από του δεκάτου μέχρι του δεκάτου πέμπτου της ήλικίας των έτους! Ιστορίαν, Γεωγραφίαν, Φυσικήν, Χημείαν, Ύχογραφίαν, φωνητικήν και όργανικήν μουσικήν, χορόν και πάν είδος μαθήσεως και φιλολογίας. Όλα αὐτὰ τὰ πράγματα μανθάνουσιν οι άνδρες μετά τὸ δεκάτον όγδοον έτος της ήλικίας των συνήθως, ή δὲ ώριμότης εικοσαετοῦς νέου είνε βεβαία επαρκής έγγύσις της πρὸς πάσαν μάθησιν ικανότητός του. Αλλως τε διδάσκεται ταῦτα ο νέος βαθμηδόν, και επομένως ακριβέστερον· πολλάκις δὲ και δι’ ιδιαιτέρας όλας μελέτης καθίσταται αὐτοδίδακτος και συνεπῶς γνωρίζει να εφαρμόσῃ τάς κεκτημένας γνώσεις του κάλλιον και μόλις κατοπιν εικοσιπενταετής ειζάγεται εις τάς τοιαύτας συναναστροφάς. Αλλά τότε πλέον έχει στειρράν επί την ιδίαν καίδευσιν πεποίτησιν, άν μάάλιστα προφθάσῃ έν τῷ μεταξύ ν’ άποκτήσῃ βιωτικήν τινα πείραν και επιτηδεύτητα. Τι συμβαίνει όμως ως πρὸς τὰς γυναίκας; Τι θα γείνη τὸ ταλαίπωρον εκείνο κοράσιον, του όποίου ή κεφαλή παρεγέμισθη τόσο ένωρίς με τόσας και τόσον ποικίλας γνώσεις, με όποίαν εκπληκτον εκστασιν θα ίδῃ τὰ περι αὐτό, όταν άποτόμως ειζαχθῆ εις τους τοιούτους της συναναστροφῆς κύκλους; Αν και προτιμᾶ αὐτὸ την ήσυχίαν και έρημίαν του μελετητηρίου του, έν τούτοις σύρεται άνηλεῶς εις τάς εφσπερίδας, και εκεί όφείλει να διαπρέψῃ, να φλυαρήσῃ και να επιδείξῃ την νοποτότην σοφίαν του. Και όμως ή έξάντησις του πνευματικού θησαυροῦ επέρχεται ταχυτάτη. Βλέπω ότι μειδιάτε! Ακούσατε όμως τήν αλήθειαν. Θα παραδεχθῆτε βεβαίως, ότι καθ’ όν χρόνον έχει ή κόρη να φροντίσῃ τὰ της τοιαύτης επισκέψεως, οὐδεμίαν εύρίσκει άνεσιν και εύκαιρίαν, όπως ασχοληθῆ εις αὐτήσιν των κεκτημένων έν τοίς εκπαιδευτηρίοις στοιχείων ποικίλης μαθήσεως· αι άπαιτήσεις όμως των μεθ’ ών καθ’ εκάστην έσπέραν συγχρωτίζεται καθ’ οὐδέν ελαττοῦνται. Είνε άπαραίτητον να

όμιλῃ και να άποφαινεταί μετά της αὐτῆς και οι μάλλον ήλικιωμένοι έλευθεροστομίας και κριτικῆς δεινότητος υπέρ παντοίων φιλολογικῶν και καλλιτεχνικῶν θεμάτων, διά να μὴν άναφέρω την έν Ανατολήν επικρατοῦσαν μανίαν της περι πολιτικῶν συζητήσεως. Τὸν όλίγιστον λοιπόν καιρόν της δαπανᾷ εις την άνάγνωσιν και συλλογῆν άκαταλήπτων αὐτῆ εκφράσεων εκ του τυχόντος επιστημονικού συγγράμματος, από τούτων μεταβαίνει εις την άβασάνιστον μελέτην έφημερίδων και άλλων περιοδικῶν άναγνωσμάτων διά να μορφώσῃ ιδέαν τινά περι οίουδιποτε άντικειμένου, ένιοτε δὲ και περι του νεωστὶ εκδομένου βιβλίου, και τοιουτοτρόπως εκάστη έσπέρα είνε έν είδος εξετάσεων προφορικῶν, αληθινή τις σχολική δοκιμασία, καθ’ ήν όφείλει να άπαγγείλῃ μετά της άπαιτουμένης επιτηδεύτητος, ότι έμαθε, και πολλάκις ό,τι δέν έμαθε. Είνε αληθέστατον, κυρία μου, ότι πᾶς αληθῶς μεμορφωμένος και πεπαιδευμένος άνθρωπος βδελύσσεται την τοιαύτην φλυαρίαν και ήμμάθειαν, και καθ’ άρχῆς μὲν θα θεωρήσῃ την κακὴν ταύτην συνήθειαν άπλῶς γελοίαν, βαθμηδόν όμως θα κατανοήσῃ τόν κίνδυνον, όν ύποκρύπτει ή εππολαϊότης των κοινωνικῶν ήθῶν. Θα καταρασθῆ αὐτήν την τάσιν πρὸς άνωτέραν και κακῶς έννοουμένην μόρφωσιν των γυναικῶν, τὰς οποίας εκσύρομεν από της φιλησίχου αὐτῶν διαίτης διά να τὰς μεταβάλομεν εις έρμαφρόδιτα εκτρώματα, ένῶ απ’ έτέρου έδθηλύνονται οι νέοι, ήναγκασμένοι και αὐτοί πάσαν συζήτησιν να προσαρμόζωσι πρὸς τὸ είδος της φλυαρίας, του ύφους δὴλα δὴ της τυχούσης γυναικῶς. Κατ’ έμην τουλάχιστον γνώμην αι εὐγενεῖς γυναίκες πολύ ταχῶς θα δάδωσι τόν κίνδυνον του άτοπήματος και θα εύχθῶσι να επιστρέψωσιν αι συνάδελφοί των εις την οικογενειακήν ήσυχίαν, την ήσυχίαν εκείνην του παρα την έστιαν βίου, όπου αληθῶς διαλάμπουσι και έχουν τόσας άφορμάς ν’ αναπτύξωσι άρετάς, πολλῶ μάλλον επιζήλους τὰ εφ’ όδια της συχῆς και κενότητος έν συναναστροφαις άργολογίας.”

[Έκ του γερμανικού.] (έπειτα συνέχεια.)

ΕΠΙ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΕΙ ΤΟΥ ΤΕΚΝΟΥ ΜΟΥ.

Αυγόστου νύξ ανέφελος, ’στην θάλασσα γαλήνη,
Αἰθριον τὸ στερέωμα, και καταφωτισμένον,
’Από άστέρια άπειρα, ’στην γῆν μας ή Σελήνη
Τὸν άργυροῦν χιτῶνά της έχει εξακλωμένον.

Γλυκύφθογον εις τὰ κλαδιά των δένδρων αἰθόνι
Τὸ ᾄσμα του τ’ άμίμητον έλευθερα αρχίζει.
’Αχ! τί γλυκὸ ναούρησμα, θηρία ήμερόνει
Κε’ Ερωτος θεῖον αἶσθημα εις την καρδιά βίπιζει.

Πνοή Ζεφύρου δροσερά φύλλα κι’ άνθους σαλεύει
Και φευρίζει ήσυχά ωςοῦ να τὰ κοιμήσῃ,
Οὔτω την κόμην του παιδιοῦ ή μάννα του θαπυέι
Και γλυκὸν ὕπνον προσκαλεῖ τὰ μάτια του να κλεισῃ.

’Ακτίνες άργυρόπλαστοι, άνευ πυρός φεγγίται,
Τρέχουν, γλιστροῦν ’στην θάλασσα τους κόλπους της φιλοῦσι,
’Εκείνη δὲ λειπόθυμος διόλου δέν κινεῖται,
’Από σπασμόν ένιοτε τὰ στήθη της σκιρτοῦσι.

’Εκθαμβος μείνας κι’ εκπληκτος προσήλωσα τὸ βλέμμα
Εἰς τὸν άστεροστόλιστον λαμπαδοφόρον θόλον
Τὰς χεῖράς μου άνέτεινα, με ένθεμον δε πνεῦμα
’Εξύμνησα τὸν πλάστην μας δημιουργόν των όλων.

Μόλις τὰ χεῖλη εκκείσα, τὸ βλέμμα μου μου ’θαμβώθη
Λαμπρὸς άστὴρ έχάραξε πορείαν άσυνήθη.
’Ὡς άστραπή εξέλαμψε, τὸ σέλας ’κορυφώθη
’Εχάθη . . . όχι κρύφθηκε ’στὰ κάλλοντά μου στήθη.

Συνήλθα τέλος κι’ έξαλλος εύρίσκω ’στην άγκαλίη
Χρυσόμαλλον βδοστεφῆ άγγελον μειδιώντα,
’Ανθος ποῦ μόνον ύψηλά βλαστάνει κι’ εκεί θάλλει
Και ο Θεός τὸ αγαπή ως τ’ άλλα θεα όντα.

’Εν Ταϊνίω.

Θ. Χ. Δ.

ΑΙ ΕΠΑΥΛΕΙΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ Β. ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ.

(συνέχεια).

Επισκοπήσαντες έξωθεν επί τινα λεπτά τής ώρας τὸ άλλοτε σημαντικὸν τοῦτο κοινόβιον, εισερχόμεθα ἤδη εἰς τὸν κήπὸν τοῦ. Πανταχόθεν ἀνὰ μέσον τῶν πυκνῶν δένδρων λαμπυρίζει ἡ λεῖα καὶ ἀργυρόχροος ἐπιφάνεια τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης, ἡ ἀνωθεν αὐτῶν βλέπομεν αἰωρούμενας τὰς ὑψηλὰς τῶν Ἄλπεων κορυφάς. Ὁ δρόμος φέρει ἡμᾶς ἀνεπαίσθητος εἰς μακρὰν τινα δεικνύουσαν τὸν ἀποτελούμενην ἐκ μηλεῶν, καὶ ἐντεῦθεν διευθυνόμεθα κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν δυτικὴν τάφρον καὶ τοὺς παρ' αὐτὴν κήπους τοῦ νέου βασιλικῆς οἰκοδομημάτων. Ἀποθαμβοῖ τοὺς ὀφθαλμούς μας ἡ λευκότης τῆς κυρίας τοῦ προσώπου καὶ τὸ θάμβος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ μετριάσῃ οὔτε τὸ γιγαντιαίον τῶν παραθύρων μέγεθος, οὔτε ἡ πρὸς τὴν κυρίαν εἰσοδὸν ἀγούσα πλατυτάτη κλίμαξ μετὰ τῶν πέριξ στηλῶν. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν ἡ θεὰ αὕτη μᾶς πείθει, ὅτι ἐνταῦθα ἡ βασιλικὴ φαντασία ἠθέλησε νὰ ἐνθρονίσῃ τὴν μεγαλοπρεπεστάτην πολυτέλειαν, ἐν τούτοις πάλιν δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐντύπωσιν τῆς στέλειας, ἣν ἐμποιεῖ εἰς ἡμᾶς τὸ σύνολον τοῦ οἰκοδομηματος. Πρὸς τὸ κύριον αὐτοῦ τμήμα, τὸ ἐν τῷ κέντρῳ εὐρισκόμενον, συνδέονται ἀμφοτέρωθεν δύο πτέρυγες, ὧν ἡ μία μάλιστα δεικνύει μὲν τὰ θεμέλιά της. Ἡ στέγη τοῦ κυρίου οἰκοδομηματος εἶνε ἐπίπεδος, περὶ αὐτὴν δέ, ἐπὶ τοῦ γείσου, ἴστανται πολυάριθμα ἀγάλματα καὶ ἄλλα συμβολικὰ τρώπαια.

ΘΗΡΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ.

Πρὶν ἢ ὅμως προχωρήσωμεν περαιτέρω καὶ δια τῆς ἀπλῆς περιγραφῆς τῶν καθ' ἑκάστα μερῶν τοῦ θαυμασίου, καίτοι ἀτελοῦς, τοῦτου παλατιοῦ καταπονήσωμεν τὴν περιέργειαν τοῦ φίλου ἀναγνώστου, ἄς ἀνατρέξωμεν εἰς προηγούμενας τῆς ἱστορίας ἐποχὰς καὶ ἄς ζητήσωμεν τὸ πρότυπον, τοῦ ὁποίου τὰς φαντασιοπληξίας φαίνεται θελήσας ν' ἀπομιμηθῇ ὁ ἀτυχὴς τῆς Βαυαρίας ἡγεμών. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀγερωχότερου καὶ ὑψηλοφρονεστέρου τῶν νεωτέρων μοναρχῶν, Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. τῆς Γαλλίας, φηλοδομήθησαν τὰ περίπυστα ἐκεῖνα τῶν Βερσαλλιῶν ἀνάκτορα, ὧν ὑπερτέρα ἐσκοπέτο ν' ἀναδειχθῇ, καὶ εἰς τινὰς λεπτομερείας μάλιστα πραγματικῶς ἀνεδείχθη, ἡ ἐν Χερρενχίμενεσέ βασιλικὴ ἐπαυλις. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὅς ὄψιν τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, εἰς τὴν ἐπ' ἐσχάτων εἶχε

περιέλθει τὸ πνεῦμα Λουδοβίκου τοῦ Β'. δυνάμεθα ὅπως δὴποτε νὰ εὐρωμεν ἐξήγησιν τῆς λατρείας, ἣν ἔστρεψε πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν χρόνων Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. ἐκφυλισθεῖσαν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν ἄλλην καλλιτεχνίαν. Διότι ὅσον καὶ ἂν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας πολλαχού ἐκδηλοῦται μία ἀνεξήγητος τάσις πρὸς πάντα ἀλλόκοτον, τερατώδη καὶ ἀρρυθμον, οὕτως εἰπεῖν, ρυθμῶν, ὁστις ὅμως, τῇ ἀληθείᾳ, ἐνίοτε δύναται νὰ παραγγῆ καὶ χαριεντα ἔργα, ἐν τούτοις ὁμοιογούμενον εἶνε, ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης ἐδαπανήθησαν τοσῶτα μέσα καὶ χρήματα χάριν ἀναξίων λόγου ἔργων, ὅσα ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. καὶ τοῦ διεφθαρμένου διαδόχου του. Καὶ ἄπειροι ἦσαν οἱ θησαυροὶ τοῦ μονάρχου τούτου, διότι, ὡς λέγεται, τὸ κτίριον τῶν Βερσαλλιῶν ἀπερρόφησεν ἐν δεκαεταμύριον φράγκων, καὶ 15,000 ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις ἀπήτησε νὰ θυσιάσῃσιν ἐπὶ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ. Ὁ ἀρχιτέκτων τῶν Βερσαλλιῶν, Mansard, δὲν ἦτον ἄμοιρος εὐφύιας καὶ δεξιότητος, ὡφελεν ὅμως τυφλῶς ν' ἀκολουθῆ καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς ὀρέξεις καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ βασιλέως του καὶ τῆς κοινωνίας, ἐν ἧ ἕξῃ, οὕτω δὲ ἐδημιούργησεν ἔργον ἀρχιτεκτονικόν, τὸ ὁποῖον, καίτοι τεράστιον ὄν, οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ θεατοῦ ἐξασκεῖ ἐπιβάλλουσαν ἐντύπωσιν, καίτοι μεγαλοπρεπές, δὲν κινεῖ εἰς τὸν ἀπαιτούμενον βαθμὸν τὸν θαυμασμόν του.

Ἡ μικρὰ νῆσος Χέρενβέρτ, διατελοῦσα ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ἑξ Ἀλσατίας κομητῶν Χουνολοσταιν, εἶχε διαγύγει καλὰς ἡμέρας, διότι οἱ εὐγενεῖς κύριοί της ἐφρόντιζον περὶ τῶν δασῶν της, τὰ ὁποῖα σὺν τῷ χρόνῳ εἶχον γίνεαι τὸσον πυκνά, ὅσον καὶ τὰ παρθένα δάση τοῦ νέου κόσμου. Ἄλλ' ἀφ' οὗ ἡ μικρὰ νῆσος περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν ἐργολάβων τινῶν ξυλεμπορῶν, ἤρχισε νὰ ἐπαπειλῆ τὸ δάσος ἐντελῆς καστροφῆ καὶ ἐρήμωσις, ἕως οὗ ἡ δημοσιὰ γνώμη τῆς Βαυαρίας ἐξηγέρθη κατὰ τῶν ξυλεμπορικῶν ὑπολογισμῶν καὶ παρεκίνησε τὸν βασιλέα Λουδοβίκον, ν' ἀγοράσῃ ὁ ἴδιος τὴν νῆσον ταύτην.

Οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν ἠρέκθη μόνον εἰς τὴν ἐπὶ τὸ βασιλικώτερον διακόσμησιν θαλάμων τινῶν τοῦ κοινοβίου, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν ν' ἀνοικοδομήσῃ

τὸ παλαιὸν κτίριον καὶ ἐν γένει ν' ἀναπαραγγῆ ἐπὶ τῶν βαυαρικῶν ὀρέων ἀπομίμησιν τῶν Βερσαλλιῶν. Καὶ ἂμ' ἔπος ἂμ' ἔργον, ὀλίγα ἔτη ἤρκεσαν πρὸς παραγωγὴν τῶν πρὸ ἡμῶν ἴσταμένων μεγαλοπρεπῶν τῆς τέχνης ἔργων, πολλὰ δὲ ἔτη καὶ ἑκατομύρια θα ἀπηρτοῦντο ἀκόμη πρὸς τοιαύτην αὐτῶν ἀποτελείωσιν καὶ διαρρυθμισιν, οἷαν ἐσκοπεῖ καὶ ἐπεδίωκεν ὁ βασιλικὸς αὐτῶν κύριος.

Ἐν ὅ αἱ πλεῖστα τῶν ἡγεμονικῶν ἐπαυλεων, ρυθμοὺ Κοκοσο, εὐρίσκονται συνήθως ἐκτισμέναι ἐπὶ ἀγρόνων καὶ ἐρήμων τοπιῶν, προξενούσι δὲ τὴν μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν ἀκριβῶς διότι ἀμμόδη καὶ ἀκαρπα πεδία μετεμόρφωσαν εἰς εὐθαλεῖς κήπους, τὸ ἐναντίον συμβαίνει ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ βαυαρικοῦ λιμναίου νησιδρίου. Παράδοξος φαίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ἡ παρουσία τοσοῦτον μεγαλοπρεποῦς μεγάρου ἐν μέσῳ δασῶν ἀγρίων καὶ πυκνῶν καὶ εἰς τὰς ὑπορείας χιονοσκεπῶν ὀρέων. Ἀπο τῆς τεχνητῆς καὶ, οὕτως εἰπεῖν, προσποιημένης λάμψεως ἀποσπάται τὸ βλέμμα καὶ φέρεται ἀκουσίως πρὸς τὴν περίξ ὠραίαν τῆς φύσεως ἀπλότητα.

Ἐν τούτοις πλησιάζωμεν ἤδη ἐξ ἀνατολῶν πρὸς τὸ μέγαρον καὶ διελθόντες τὴν αὐλὴν τῆς εἰσέτι ἀτελοῦς ἀνατολικῆς πτέρυγος ἀναβῶμεν τὰς βαθμίδας τῆς μεγάλης κλίμακος. Ἐντεῦθεν φθάνομεν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν «αἰθούσαν τῶν σωματοφυλάκων», ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς ὁποίας κρέμανται πολυάριθμοι προτομαὶ γάλλων στραταρχῶν. Ἐγγὺς τῆς αἰθούσης ταύτης εὐρίσκονται δύο προθάλαμοι, κεκοσμημένοι μετ' ὄλονεν αὐξούσης πολυτελείας. Ὁ δεῦτερος αὐτῶν φέρει τὸ ὄνομα «βοῦς ὀφθαλμοῦ» (Oeil de Boeuf), διότι εἶχε παράθυρον ἑλλειψοειδές. Ἐπὶ τῶν τοίχων αὐτοῦ ὑπάρχουσιν ἐξωγραφημένα εἰκόνας, παριστώσαι πράξεις καὶ κατορθώματα Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ἀπὸ θαλάμου εἰς θάλαμον ἡ διακέρσησις γίνεται πλουσιωτέρα καὶ μεγαλοπρεπεστέρα, οὕτως ὥστε, ὡς ὑπελογίσθη, κατὰ μέσον ὄρον ὁ ἐν μᾶ ἐκάστη αἰθούση ἐπισσεωρευμένος πλοῦτος συμποσοῦται εἰς 2½ ἑκατομύρια φράγκων, ἐν δὲ τῇ «μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς» ἀνέρχεται εἰς δεκαετμύριον ποσόν. Ἐνταῦθα νομίζει τις, ὅτι τὸ πλῆθος καὶ ὁ ὄγκος τοῦ χρυσοῦ θὰ καταπνίξῃ τὸν εἰσερχόμενον. Τὸ ἐρυθρὸν βελούδον τῶν παραπετασμάτων καὶ τῶν ἄλλων

ἐπιπλῶν κατακαλύπτει παχὺ στρώμα χρυσῶν κεντημάτων, ἐνιαχοῦ δὲ νομίζει τις, ὅτι ὁ χρυσοὺς φύεται ἀπὸ τῶν τοίχων καὶ ἀναθρώσκει ἐκ τοῦ ἐδάφους, ὥσει θέλων νὰ καταπλημμυρῆσῃ τὰ πάντα, νὰ ὑπερεκχειλίσῃ ἐκ τῶν παραθύρων καὶ περιβάλλῃ ἅπαν τὸ κτίριον διὰ τῆς χρυσοῦς αὐτοῦ λάμψεως. Τρία ὀλόκληρα ἔτη διήρκεσαν αἱ ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ ἐργασίαι, πολλὰ δ' ἑκατομύρια ἀπεροφῆθησαν ὑπὸ τῶν τοίχων του, δὲν ὑπάρχει δὲ οὐδαμοῦ τῆς γῆς χώρος, ὅπου νὰ παρουσιάζεται ἡ πολυτέλεια τοσοῦτον πεπυκνωμένη καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἀφηνιώσα.

Ἐγγὺς τῆς αἰθούσης ταύτης κείται ἡ περιώνυμος «κρυσταλλινὴ αἰθούσα», ἡ αἰθούσα τῶν κατόπτρων (ἐν σελ. 281). Αὕτη καὶ οἱ παραπλεύρως κείμενοι θαλάμοι τοῦ πολέμου (Salle de la Guerre) καὶ τῆς εἰρήνης (Salle de la Paix) καταλαμβάνει ἅπαν τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ μεγάρου. Ἀπέναντι τῶν εἰκόσιν ὑψηλῶν καὶ ἀψιδωτῶν παραθύρων κείται ἰσομεγέθη καὶ ἰσαρίθμη ἀκατόπτρα, ἐκ κατόπτρων ἐπίσης, ἐνὸς δακτύλου πάχους, ἀποτελοῦνται καὶ αἱ θύραι. Ἐμπροσθεν τῶν παραθύρων εὐρίσκονται θεθεμεμένα μεγάλα ὀρεχάλλινα δοχεῖα μετὰ ἐκαργύρων κοσμημάτων, εἰς τὰ διάτοιχα δὲ ἴστανται αἱ προτομαὶ διαφόρων βωμαιῶν αὐτοκρατόρων θαυμασίας ἰταλικῆς τέχνης. Ἄνωθεν τῶν εἰσόδων πρὸς τὰς παραπλεύρως κείμενας αἰθούσας αἰωροῦνται ἕρωτες καὶ ἄλλα ἀγγελόμορφα πνεύματα, μετ' ἀπαρμιλλοῦ τέχνης γεγλυμμένα καὶ φέροντα ποικίλοχρόους στολάς, μεταξὺ δὲ τῶν κατόπτρων καὶ τῆς ὀροφῆς ἐκτείνεται δι' ἕλης τῆς εὐρείας αἰθούσης στῆνος ἀκτινοβολούντων ἐπιχρύσων ἀναγλύφων εἰς φυσικὸν μέγεθος.

Ἐκθαμβος ὁ θεατῆς καὶ ὥσει μὴ γνωρίζων ποῦ εὐρίσκειται ἐγκαταλείπει τὴν ἀπαράμιλλον ταύτην αἰθούσαν. Εἰς τοὺς λοιποὺς θαλάμους, τὸν κοίτωνά καὶ τὸ σπουδαστήριον τοῦ βασιλέως, εὐρίσκονται ἐπίσης πολυτελεῖ καὶ βαρύτιμα ἐπιπλά, θαυμασῖα ἔργα τῆς τέχνης καὶ προϊόντα τῆς βιομηχανίας, ἀποροφῆσαντα ἀναριθμητὰ ποσὰ ἀργυρίου. Διὰ τίνος κωνοῦ θαλάμου φθάνομεν κατόπιν εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ βασιλέως, ἔχον ἐπιπλά ἐξ ἐρυθρᾶς καὶ χρυσοποικίλου μεταξῆς, παρ' αὐτὸ δὲ κείται ὁ «μικρὸς ἐξώστης», ὅπου ἐπρόκειτο νὰ κάμνη ὁ οἰκοδεσπότης τοὺς περιπάτους του. (ἔεται συνέχεια.)

1. ΚΟΠΗ ΕΚ ΒΕΝΕΤΙΑΣ (ἐν σελ. 273). Ἄφ' οὗ χρόνου ἡ τέχνη, καὶ πρὸ πάντων ἡ ζωγραφικὴ, ἤρχισε νὰ λαμβάνη μεγάλην ἐπίδοσιν ἐν Γερμανίᾳ, οἱ μεγαλειότεροι δὲ τῶν ἐν ταῖς καλὰς τέχναις ἀντιπροσώπων τῆς χώρας ταύτης ἐξύμνησαν καὶ περιέγραψαν διὰ τῆς γραφίδος ἡ τοῦ χρωστήρος τὰς καλλονὰς καὶ τὰς ἰδιορρυθμίας τῆς ὠραίας Ἰταλίας, παρατηρεῖται ὅτι σκοπὸς καὶ τέρμα τῶν εὐχῶν καὶ τῶν πόθων ἐνὸς ἐκάστου ζωγράφου ἐκ Γερμανίας εἶνε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ σύγγενος τὴν χώραν ἐκείνην, ἐν ἧ, τρόπον τινά, λαμβάνει τὸ βάπτισμα τῆς ἀληθοῦς τέχνης. Ἐκ τῶν ἐπισκέψων τούτων οἱ διάφοροι καλλιτέχνη ἀποκομίζουσι διαφοροὺς ἐντυπώσεις, γνωρίζουσι ποικίλους, ξένους εἰς τὴν φυχρὰν πατρίδα των, τύπους, οὓς ἐνδύουσι καλλιτεχνικῶν πως πέπλον καὶ παρουσιάζουσιν εἰς τὸ περίεργον δημόσιον.

Ἐν τῇ ἐπαυλίᾳ τοῦ βασιλέως παρέχει εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς ὠραίας εἰλωγραφίας του τὸν τύπον πτωχῆς κόρης ἐκ τῆς ἐνδόξου Βενετίας, εἰς τὸ ἀσθενικὸν καὶ βεμβῶδες πρόσωπον τῆς ὁποίας διαβλέπομεν οἴοναι τὸν νῦν μαρσαμὸν καὶ τὴν νοχέλειαν τῆς ἄλλοτε πανσχύρου κατὰ θάλασσαν πατρίδος της.

2. Ο ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΩΝ ΤΟΙΣ ΓΙΟΥΣ ΤΟΥ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ (ἐν σελ. 277). Ἡ εἰκὼν αὕτη χάριν τῆς ὁποίας ὁ ἡμέτερος κ. Σπ. Παγαῆλης μετὰ σπανίας γλαφυρότητος ἔγραψε «Βρούτον τὸν Παιδοκτόνον», ἐξετιμήθη καὶ ἐπηνέθη λίαν ἐνταῦθα, ὁ δὲ γράφας αὐτὴν δόκιμος ζωγράφος Gey εἶνε κασίγνωστος εἰς τὸν ἐνταῦθα καλλιτεχνικὸν κόσμον διὰ πολλῶν ἄλλων καὶ σπουδαίων ἔργων. Τοὺς θέλοντας ν' ἀναγνώσῃ τὴν περιγραφὴν τῆς ἐξεικονιζομένης

ώστε αι έμπορικαι έπιχειρήσεις του Ρότσιλδ πάντοτε έβασίζοντο επί πραγματικών γεγονότων.

Αργότερον έυστήθησαν μεταξύ μεγάλων έμπορικών αγορών αληθής ταχυδρομεία γραμματοφόρων περιστερών, εις αις ένεπιστεύοντο την μεταφορην έπειγουσών πολιτικών και έμπορικών ειδήσεων. Τούτο έγινετο πρό πάντων εν ταις Κάτω Χώραις και εν Γαλλία, όπου και την σήμερον ακόμη καλλιεργείται το ταχυδρομικόν τούτο σύστημα, έδωκε δέ άφορμήν εις τον Béranger να ειπή: „Άλλοτε, δ' περιστεραι, ή ποιήσις των Έλληνων σάς ειχε ζεύξει εις το άρμα του Έρωτος, τώρα δέ διευθύνεσθε πρός το Βέλγιον και αναγγέλλετε πως στίκουνται οι τόκοι. Έγίνετε μεσί-

τρια του χρηματιστηρίου, εν ε' άλλοτε ήπτασθε περί τον θρόνον της Αφροδίτης.“

Τα άπαρηθέντα τον Έρωτα πτηνά όμως ύπηρέτηον τον Μαρμωvάν μετ' άξιεπαίνου ζήλου, διότι π. χ. την μεταξύ Λονδίνου και Αντβέρπης άπόστασιν (322 χιλιάμ.) διέτρεχον έντός 5 1/2 ώρών, ήτοι μετ' ταχύτητος 58 χιλιομέτρων ανά πάσαν ώραν.

Έν έτει 1848 ταχυδρομικαι περιστεραι μεταξύ Παρισίων, Βρυξελλών και Αντβέρπης διεβίβαζον εις τας Βελγικας έφημερίδας τόσον ταχέως τά εν Παρισίοις συμβαίνοντα, ώστε αι έφημερίδες αύται πάντοτε σχεδόν ταυτοχρόνως με τας παρισιανάς έδημοσίευον όλας τας πολιτικας ειδήσεις.

(Έπεται συνέχεια.)

Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ο Σ Η Μ Α .

Έγένετο άλλοτε λόγος εν τώ φύλλω τούτω περί των κλειστών ένειών έπιστολικών δελταρίων, ών ή χρήςις έγενικεύθη πλέον και δέν ύστερεί σήμερον ουδ' αυτό το Μοναχόν των μεγάλων κρατών κατά τον πρακτικώτατον τούτων νεωτερισμόν. Αφοϋ έπαξ εν προηγουμένη ευκαιρία περιεγράψαμεν το είδος τούτου των δελταρίων (έν σελ. 112 του Β' τούτου Τόμου) άρκούμεθα σήμερον εις

την παράθεσιν ώραιου ύποδείγματος, όπερ προήλθεν εις χείρας ημών εκ της άχανούς του Μονοίκου έπικρατείας. Γλυκύτατον έρυθρόν χρώμα διακρίνει το δεκαπεντάλεπτον από του πρασίνου είκοσιπενταλέπτου. Οι φίλοι των γραμματοσήμων συλλογείς ως έτοιμάσωσι θέσιν εις τα λευκώματά των πρός ύποδοχήν του νέου γραμματοσήμου, το όποιον δέν άποχωρίζεται συνήθως από του δελταρίου, αλλά προσαρμόζεται μετ' αυτου ως άμφοτερα προήλθον εις το είναι εκ των εν Παρισίοις χρωμολιθογραφικών πιεστηρίων. Έπιγραφήν έχουσι τα δελτάρια γαλλικήν: Carte lettre, κάτωθεν ταύτης τέσσαρας γραμμάς διά την διεύθυνσιν, ών ή πρώτη κοσμείται επί της έξ άριστερών άκρας δι' ώραιου M, δια να συμπληρωθώσι βέβαια κατόπιν ύπό του άποστολέως αι λέξεις Monsieur, Madame ή Mademoiselle πρός τα άκρότατα δέ κάτωθεν του δελταρίου ή γαλλική επίσης σημείωσις: Pour ouvrir la carte-lettre, déchirer en suivant le pointillé.

Η Άγγλια όμως έννοεί να δεικνύη την άναρτέραν συντηρητικώτητα ως πρός την άλλαγην των γραμματοσήμων, τά όποια, μάλιστα τά προωρισμένα διά τας άπειραριθμούς αυτης άποικίας, ουδέποτε σχεδόν άνα-

νεοϋνται. Ός θαύμα λοιπόν έδεωρήθη ή ανάπτυσις του έπιστολικού δελταρίου της εν Αυστραλία Άγγλικής άποικίας Βικτωρίας, εις μίαν άκραν του όποιου ένεθρονίσθη το παρατεθειμένον κομψόν γραμματόσημον, παρεγμιόθη δέ το πρόσθιον μέρος μετ' σειράς ύπομνήσεων πρός τους άποστολέας, αίνεσις δέν μάς ενδιαφέρουσι. Μήκος έχει το δελτάριον 0,124 του μέτρου, πλάτος δέ 0,084. — Όταν δέ τα δελτάρια ταύτα είνε προωρισμένα να διατρέξωσι μακρότερον ή βραχύτερον δρόμον, τότε αυξάνεται ή μειούται το ταχυδρομικόν τέλος διά προσθήκης λωρίδος τινός, αξίας μικροτέρας, ήτις περιβάλλεται κατά το πλάτος του δελταρίου, ή δι' άλλης περιβολής της λωρίδος ταύτης επί δελταρίου μη φέροντος έντυπον γραμματόσημον αξίας. Όλα αυτά είνε παροδικά φαινόμενα ταχυεργίας, ότινα ως μετέωρα επιτέλλουσι και εκλείπουσιν εν τώ κό-

σμω των άγγλικών γραμματοσήμων, διότι έντως όλόκληρον τοιοϋτον αποτελεί ή πληθύς και ή ποιικιλία αυτών, έφ' όσον δέν όποφασίζουσιν οι άλλως πρακτικώτατοι Άγγλοι την εις εν και όπωσούν όμοίμορφον είδος αναγωγην αυτών. Τρία δέ μόνον χρώματα ύπάρχουσιν επί του παρόντος των προωρινών τούτων αναπληρωτικών γραμματοσήμων, ών άπαράλλακτον όμοίωμα είνε το παρατεθειμένον.

Πρός τους νέους της „Κλειούς“ συνδρομητάς επαναλαμβάνομεν λέγοντες, ότι, επειδή ή έκδοσις του ήμετέρου φύλλου κατά τó Β' έτος ήρχισεν έκπροθέσμως, διά τούτο και ή έκδοσις των καθ' έκαστα τευχών θα γίνεται επί τινα ειςέτι χρόνον βραδύτερον της ώρισμένης ημερομηνίας. **185** Τούς εν Αιγύπτω αξιότιμους κ. κ. Συνδρομητάς της „Κλειούς“ άγγέλομεν ότι ή αυτόδι έπιστάσις άνετέθη τή εν Άλεξανδρεία κ. Γεωργίω Τσαγκαρουσιάνω, φιλοτίμω άνεφιδ' του πολλάς παρασχόντος τή φύλλω τούτω έκδουλεύσεις ή Ιωάννου Τσαγκαρουσιάνου.

Herrn Prof. P. M. in Piacenza. Fortsetzung folgt. — κ. Ε. Δ. Ζ. εις Αθήνας. Σας ευχαριστούμεν και άναμένομεν νεώτερα. — κ. Θ. Β. εις Κωνσταντιν. Τα αιτηθέντα έδόθησαν τή ένταϋθα κ. άνταποκριτή Σας. — κ. Χ. Π. εις Ηράκλειον. Η παραγγελία Σας εξετελέσθη και άπεστάλη πρό ήμερών. — κ. Κ. Π. εις Σόφιαν. Έλάβομεν και Σας ευχαριστούμεν. — κκ. Αδ. Αιδ. εις Κωνσταντιν. Έλήφθησαν και Σας εγμένα λίαν εύγνώμονες διά τας φιλικάς ήμών διαθέσεις. Η αιτηθείσα εικών θα άποσταλή ήμιν προσεχώς. — κ. Σ. Π. εις Αθήνας. Περιήλθον εις χείρας μας και θα συμμορφωθώμεν πρός τα γραφόμενά Σας. — κ. Κ. Γ. εις Γαλάζιον. Τας δοθείσας ήμιν παραγγελίας εξετελέσαμεν. — κ. Γ. Μ. εις Ασκωσίαν. Έλήφθησαν και άπεστάλησαν ήμιν ταχυδρομικώς τά αιτηθέντα, εύχόμεθα δέ ή έλογή μας να τύχη της άρεσκείας Σας. — κ. Σ. Β. εις Μασσαλίαν. Έλάβομεν και Σας ευχαριστούμεν. — κ. Μ. Μ. εις Μελιτόπολιν. Έλήφθησαν και Σας ευχαριστούμεν, τά αιτηθέντα άπεστάλησαν πρός την ύποδειχθείσαν ήμιν διεύθυνσιν. — κ. Χ. Μ. Β. εις Βιτάλια. Υπάρχουσι ταις αυτα πολλά και καλά. Σας συνιστώμεν δέ τó εν Βερολίνω εκδιδόμενον „Deutsche Jugend“ (συνδρ. έτησία Μάρχ. 12) επίσης δέ και τó εν Μοννάχω „Jugendblätter zur Unterhaltung u. Befehung“ (συνδρ. Μ. 470). Προσεχώς θα Σας γράψωμεν περισσοτέρας περί τούτων ειδήσεις. — Εκμο Sur Dr. P. da C. Lisboa. Recebemos o livro que V. Exa teve a fineza de nos mandar, peloque ficamos muitissimo obrigado. — κ. Ν. Κ. Π. εις Πικέτον. Έλήφθησαν και Σας ευχαριστούμεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Βροθος ό παιδοκτόνος υπό Σπυρίδωνος Παγανέλη. — Η έννοια του χρόνου παρά τούς ζώους υπό Φυσιοδίκου. — Η Έπαλις (Διήγημα — συνέχεια). — Επί τή γεννήσει του τέκνου μου, στίχοι υπό Θ. Χ. Δ. — Αί Έπαλις Δουδοβίκου τού Β' βασιλέως της Βαυαρίας (μετά δύο εικόνων). — Πινακοθήκη, ήτοι έρμηνεία των εικόνων. — Ποικιλία. (Τά άερόστατα και ή στρατιωτική τέχνη. — Τό πρώτον τηλεγραφείον του Βερολίνου — Τίς παρήγαγε πρώτος τον καμπανίτην. — Πόσους ήθδς τραγεί έκαστος του Λονδίνου κάτοικος. — Τό νεώτατον δαύμα της ώρολογιοποιίας. — Πόσα χρήματα έχασεν ή Άγγλία κατά τους από 1798—1815 πολέμους. — Πόσαι εικόνες έπωλήθησαν εν τή Καλλιτεχνική εν Βερολίνω Έκθέσει. — Τραγικά άποτελέσματα ύπερβολικής έννοίας της τύχης. — Μουσικά κλειδοκύμβαλα.) — Επιστήμη. (Νέον έργον του Αιγυπτιαλόγου Γεωργίου Έβερς. — Τό πάχος του ανθρώπινου δέρματος. — Τά κλίμα των χωρών. — Νέον είδος φαγητού ύγειονοτάτου.) — Περί άνερίων Ταχυδρομείων. — Γραμματόσημα (μετά τριών εικόνων). — Μικρά Άλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Κόρη εκ Βενετίας, κατά την έλαιογραφίαν του Βιάας. — Ο Βροθος καταδικάζων τους υιούς του εις θάνατον, κατά την εικόνα του Gey (έν σελ. 277). — Η αιδουσα των κατόπτρων εν Ίνσελσλός (έν σελ. 281). — Θρησκευτικόν σύμπλεγμα (έν σελ. 284).

Εκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, εν Λειψία. — Χάρτες εκ της Neu-Papiermanufaktur εν Στρασβούργω. — Μελένη Frey & Seuing, εν Λειψία.